

บทที่ ๔

ปรากฏการณ์ทางสังคมในเรื่องสั้นจากนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕

สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจน
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ มีเหตุการณ์ทางสังคมอยู่ในช่วงการ
เปลี่ยนแปลงรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นพระประมุขโดยมีพรรคเพื่อไทยเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลโดยให้นางสาวยิ่งลักษณ์
ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของไทย ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยมี
จุดมุ่งหมาย คือ เพื่อนำประเทศไทยไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่สมดุล มีความเข้มแข็งของ
เศรษฐกิจภายในประเทศมากขึ้น ภายหลังรัฐบาลพรรคเพื่อไทยได้เข้ามาบริหารประเทศได้
ไม่นาน รัฐบาลต้องประสบพบเจอผลกระทบจากปัญหาหาเหตุภัยครั้งใหญ่ เมื่อปลายปี
พุทธศักราช ๒๕๕๔ ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างหนัก โดยเฉพาะสภาพจิตใจของ
ประชาชนและความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศ มีเหตุการณ์ทางการเมืองที่ยังเป็น
ประเด็นทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เราจึงเห็นภาพที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน คือ
การยึดจุดยืนของประธานรัฐสภาที่นั่งอยู่บนบัลลังก์ การลากเก้าอี้ของประธานสภา
และเหตุการณ์ความวุ่นวายในรัฐสภา เนื่องจากได้มีการประชุมเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญและ
การออกพระราชบัญญัติการสร้างความปรองดองแห่งชาติ จนกระทั่งเกิดการต่อต้านการแก้ไข
รัฐธรรมนูญ ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในด้านต่างๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไขจึงมี
การชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องจากรัฐบาล จนทำให้สถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป
มีกลุ่มต่างๆ ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองจนนำไปสู่ความรุนแรง เพราะว่าปัจจุบันการใช้
ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมไทยยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ความขัดแย้ง
ทางด้านความคิดและความขัดแย้งทางการเมืองที่แบ่งคนในสังคมออกเป็นสองฝักสองฝ่ายที่
เกิดขึ้นในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงกลายมาเป็นทางออกหรือ
กลายเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาเพียงวิธีเดียวที่เหลืออยู่ที่คนส่วนใหญ่ของไทยส่วนใหญ่ ดังที่
คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (๒๕๕๕ : ๘)
กล่าวถึงเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงภายในประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา
โดยเฉพาะเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ อันนำมาซึ่งความสูญเสียและความเสียหาย
อย่างประเมินค่าไม่ได้สู่สังคมและประเทศไทย รวมทั้งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน
ของสังคม รากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งและเหตุการณ์ ความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นความรุนแรง
ในการชุมนุมทางการเมือง การละเมิดสิทธิมนุษยชนการบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ
ความเสียหายของทรัพย์สินและความเสียหายในรูปแบบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาให้ปรากฏ
เป็นที่ประจักษ์ถึงสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งที่สั่งสมจนทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม

ความจริงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองจน ถึงทุกวันนี้ สอดคล้องกับเสถียร วิริยะพรรณ พงศา (๒๕๕๕ : ๗) กล่าวว่า ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ บรรยากาศความขัดแย้งในทางสังคม การเมืองยังปกคลุมสังคมไทย มีเกมการเมืองบนยอดพีระมิด ซึ่งเป็นระดับผู้นำของสองฝ่าย ในประเทศ เปิดฉากแลกหมัดกันอย่างเมามัน ตลอดปี ที่ผ่านมามีชนชั้นนำทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทักษิณและกลุ่มที่ต่อต้านทักษิณ ต่างจัดทุกกลยุทธ์ เข้าต่อสู้ห้ำหั่นกันทุกรูปแบบและทุก สถานการณ์ เรียกว่าสู้กันทุกรอบทั้งในระบบและนอกระบบบนท้องถนน ความขัดแย้งที่บ้าน ปลายอยู่ทุกวันนี้ ผู้นำทางการเมืองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำพาบ้านเมืองไปในทิศทางสู่ สงครามหรือสันติภาพ การเมืองมีส่วนสำคัญ ที่จะนำพาประเทศไปสู่ความเจริญให้ทัดเทียม นานาประเทศ จึงมีหน่วยงานต่างๆ ออกมาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทุกสาขาอาชีพทั่ว ประเทศในปี พุทธศักราช ๒๕๕๕ ดังที่ สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (๒๕๕๖ : ออนไลน์) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสังคมไทยในหัวข้อ “คนไทยกับการเมือง ไทยปีนี้กับปีหน้า” ในระหว่างวันที่ ๒๓-๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มอง สังคมว่าสังคมมีแต่ความวุ่นวาย แยกแยก สถานการณ์ทางการเมือง ไม่นั่นนอน มีการ เคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่เป็นระยะมีการชุมนุมประท้วงทางการเมืองอยู่เป็นระยะ ทำให้ เศรษฐกิจ สังคม ประเทศชาติหยุดชะงัก ประชาชนขาดความสามัคคี สังคมแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ไม่มีคุณธรรมจริยธรรม มีการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ มีการทุจริตคอร์รัปชัน ใช้อำนาจ หน้าที่ในทางที่ผิดและแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนโดยไม่คำนึงถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อวงจรวรรณกรรมไทย ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ เป็นอย่างมาก เนื่องจากนักเขียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมโดยตรงและ โดยอ้อม

กระแสสังคมในปัจจุบันนี้มีความสับสนและสลับซับซ้อน โดยมีความเกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรมประเพณีและธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คนไทย ในยุคนี้รู้สึกตื่นตระหนกตกใจกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะนโยบายทางการเมือง ที่มีแต่ความขัดแย้ง แบ่งฝักแบ่งฝ่าย แบ่งสี เกิดการแตกแยก ทุจริตคอร์รัปชัน เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย จึงทำให้คนทั่วไปสับสนหรือบางคนก็เบื่อและเซ็งกับการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และนโยบายของรัฐบาล นับเป็นการเริ่มต้นเข้าสู่สังคมบริโภคนิยมและ เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ ยุคข้อมูลข่าวสารทันสมัย เทคโนโลยีก้าวหน้า เศรษฐกิจและการเมืองที่มีการแข่งขัน เริ่มมีสื่อ หลากหลายขึ้นที่เข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น อีกทั้งสังคมในยุคใหม่นี้มีความผันผวนเป็น อย่างมาก เนื่องจากเป็นสังคมที่มีเงินเป็นใหญ่ ทุกคนทำงานเพื่อให้ได้เงินในจำนวนมากๆ ทำให้เกิดค่านิยมของการต้องการเงินเพื่อให้อยู่รอด คนที่ไม่มีเงินถือว่าเป็น คนที่ไร้ศักดิ์ศรีโดย ลิ่นเชิง และยังเป็นสังคมสารสนเทศที่สื่อต่างๆ มุ่งสร้างค่านิยมการบริโภคอุปโภคสื่อต่างๆ ส่งตรงถึงทุกครัวเรือน นอกจากนี้ความต้องการของคนในสังคมปัจจุบันต้องการความ สะดวกสบาย และต้องการสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบที่เป็นแพ็คเกจหรือผลิตภัณฑ์แบบ สำเร็จรูป โดยละเลยเนื้อหาและวิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงานในทุกรูปแบบ รวมไปถึงการ ละเลยศิลปะและวัฒนธรรมประเพณีของตนเองอีกด้วย ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ย่อมส่งผล

กระทบถึงวงการวรรณกรรมและนักเขียนไทย เนื่องจากนักเขียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมโดยตรงและโดยอ้อม วงการนักเขียนไทยอยู่ท่ามกลางสังคม ความขัดแย้งของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน นักเขียนวรรณกรรมก็แบ่งออกเป็นสองฝักสองฝ่าย แบ่งข้างแบ่งสีอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยมีความเห็นต่างทางการเมืองมาเชื่อมโยง เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพที่จะคิด และแสดงออกทางการเมืองอย่างเต็มที่ สังคมไทยจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงความเห็นต่างและความขัดแย้งได้ แต่คนไทยทุกคนควรที่จะมีแนวทางการป้องกันความแตกแยกในสังคม โดยเฉพาะนักเขียนอาจจะมีกลวิธีการนำเสนอแนวคิดหรือเนื้อหาที่สอดแทรกการสร้างความปลอดภัยของชนในชาติไทยลงไปในเรื่องสั้นด้วย เพื่อให้สังคมมีความสันติสุข โดยหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบร่วมกันแสวงหาความจริงของชีวิต เพราะทุกชีวิตมีคุณค่า

การศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมในเรื่องสั้นจากนิตยสารรายสัปดาห์ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และด้านอื่นๆ ซึ่งถือว่าเป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ อีกทางหนึ่งของประเทศไทยในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้รับรู้ความเป็นไปของสังคม ความเคลื่อนไหวของสังคม โดยแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ด้านปัญหาและวิกฤติการณ์ทางสังคมที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

จากการศึกษาวิจัยปรากฏการณ์ทางสังคมในเรื่องสั้นจากนิตยสารรายสัปดาห์ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมออกเป็น ๖ กลุ่ม ดังนี้

๑. ปรากฏการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ
๒. ปรากฏการณ์ทางด้านการเมืองการปกครอง
๓. ปรากฏการณ์ทางด้านการศึกษา
๔. ปรากฏการณ์ทางด้านศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี
๕. ปรากฏการณ์ทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖. ปรากฏการณ์ด้านอื่นๆ

ปรากฏการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ด้านเศรษฐกิจจากเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวนทั้งหมด ๑๐๗ เรื่อง พบว่ามีปรากฏการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๒๕ เรื่อง ดังนี้

๑. การแข่งขันทางธุรกิจ

เรื่อง เม็ดทรายในสายน้ำ ผลงานของ เซวศิริลป์ จินดาละออง ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาทางเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันทางธุรกิจ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ชีวิตของนาทวันนี้เหมือนจะมาถึงทางตันแล้ว โอกาสที่จะรอดพ้นโรคร้าย และกลับมามีความสุขภาพสมบูรณ์ดังเดิมคงริบหรี่เต็มที หน้าที่งานที่เข้ามาจับสปีก็ถูกคู่แข่งหาทางขจัดขัดขวางทุกวิถีทางเพราะการแข่งขันในเชิงธุรกิจ ไม่ว่าจะด้านไหนมีแต่จะเอารอดเอาเปรียบซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ช่วงก่อนหน้านี้ห้างหุ้นส่วนของเขาถูกฟ้องร้องในข้อหาผิดสัญญาก่อสร้างอาคารโรงยิมให้กับสถานศึกษาแห่งหนึ่งกรรมการไม่ยอมเซ็นรับงาน เพราะวัสดุที่ใช้ไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ในสัญญา คดียืดเยื้ออยู่ในศาลร่วมปี ในที่สุดศาลพิพากษาว่ามีการทุจริตจริงตามฟ้อง ต้องชดใช้ค่าเสียหายและค่าปรับกันบานเบอะ เล่นเอาสูญเงินไปจำนวนไม่น้อย และส่งผลให้สภาพคล่องทางการเงินในครอบครัวต้องสะดุดหยุดลงทันที...

(เชาว์ศิลป์ จินดาละออง. “เม็ดทรายในสายน้ำ,” เนชั่นสุดสัปดาห์.

๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเศรษฐกิจของตัวละครตัวหนึ่งในเรื่อง เขามีชื่อว่า นาท เขาประกอบอาชีพเป็นผู้รับเหมาและยื่นของประกวดราคาก่อสร้างอาคารของหน่วยงานราชการต่างๆ ต่อมาสุขภาพร่างกายมีโรคร้ายรุมเร้าทำให้ธุรกิจเขาของต้องหยุดชะงัก ประกอบกับการทำธุรกิจประเภทนี้มีการแข่งขันทางธุรกิจสูงมาก มีการขัดขวางทางทุกรูปแบบ มีการเอาเปรียบทุกวิถีทาง ทำให้เขาและครอบครัวไม่สามารถทำธุรกิจต่อได้ ชำร่วยเขาถูกฟ้องดำเนินคดีเกี่ยวกับการผิดสัญญาจ้าง ต้องชดใช้ค่าเสียหายด้วยเงินเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินกิจการก่อให้เกิดปัญหาขาดสภาพคล่อง ส่งผลให้สภาพคล่องทางการเงินของครอบครัวเขามีปัญหาด้านสุขภาพ อีกทั้งร่างกายก็ไม่แข็งแรง ทำให้เขาต้องยุติการทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้างไปโดยปริยาย ทำให้เกิดปัญหาในการทำธุรกิจ ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นว่าในภาวะปัจจุบัน การแข่งขันทางด้านธุรกิจรับเหมาก่อสร้างนับว่ามีการแข่งขันที่สูงพอสมควร ดังนั้นผู้ที่กำลังจะผันตนเองมาเป็นผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างขนาดเล็กก็ควรที่จะหาข้อมูล ทำการวิเคราะห์ตลาด หาจุดด้อยจุดแข็ง ฯลฯ เพื่อที่จะได้ทำการประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างได้อย่างราบรื่น และสามารถยืนหยัดในวงการรับเหมาก่อสร้างได้อย่างมั่นคงเพื่อการขยายธุรกิจในอนาคตต่อไปในภายภาคหน้า ทั้งนี้ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างขนาดเล็กให้บริการก่อสร้างขนาดเล็ก การซ่อมแซมและต่อเติมอาคาร งานระบบสุขาภิบาล และงานระบบไฟฟ้า เป็นต้น

๒. การกู้เงินจากสถาบันการเงิน

เรื่อง การพลัดหลงของเมล็ดพันธุ์ ผลงานของ ฉมิงฉาย ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับการกู้เงินของหญิงสาวคนหนึ่ง เพื่อจะไปผ่อนบ้านกับธนาคาร ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ชายหนุ่มนั่งตรวจเอกสารประกอบการขอกู้เบิกใหญ่บนโต๊ะทำงานลูกหนี้เป็นหญิงสาววัยสามสิบห้าขวบคล้ำ ตัดผมบ๊อบไว้หน้าม้า สวมเสื้อเนื้อผ้าบางบาสีสั้นบาดตากับกางเกงขายาวสีเข้มนั่งอยู่หน้าโต๊ะของเขาอากาศภายในสำนักงานเย็นฉ่ำด้วยเครื่องปรับอากาศ เขาเงยหน้าขึ้นจากกองเอกสาร สบตาอันแวววอนของหญิงสาว เขารู้สึกอึดอัดขึ้นมาทันที ไม่อยากจ้องดวงตาคู่นั้นนาน เลยจำต้องผินหน้าไปทางขวา ภาพโปสเตอร์หลายแผ่นสอดใส่ไว้ในกรอบพลาสติกใส แขนงอยู่บนฝาผนัง ภาพเหล่านั้นเป็นการโฆษณาสินเชื่อของธนาคารทั้งสิ้น ดูและอ่านแล้วชวนให้หลงใหลใคร่เคลิ้มกับหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่ลือลั่น สำหรับพนักงานธนาคารอย่างเขารู้สึกเอือมๆกับคำชวนเชื่อพวกนั้นเหลือเกิน แต่ไม่สามารถทำอะไรได้เลย เพราะยุคนี้ความสุขทั้งหมดของคนส่วนใหญ่ของประเทศเกิดขึ้นจากวัตถุสิ่งของ และอีกทั้งเงินเดือนโบนัสกับผลตอบแทนในรูปแบบอื่นที่เขาได้รับล้วนมาจากดอกเบี้ยของลูกหนี้ทั้งนั้นหญิงสาววัยสามสิบห้าใจร้อนถามเขาว่าการพิจารณาว่าการพิจารณาสินเชื่อต้องใช้เวลานานเท่าไร เธออยากได้เงินกู้เร็วๆ เนื่องจากได้ติดต่อขอซื้อสินค้าไว้แล้ว เขาระบายยิ้มน้อยๆ วงเงินกู้ที่หญิงสาวขอนี้เป็นกลยุทธ์ใหม่ทางการตลาดของธนาคารของเขาและธนาคารอื่นก็เริ่มจังกกลยุทธ์นี้ขึ้นมาใช้ตามกันเป็นทิวแถว ลูกหนี้ที่มีวงเงินสินเชื่อซื้อบ้านกับธนาคาร เมื่อผ่อนไปได้ระยะหนึ่งยอดหนี้ก็จะลดลงไป ฝ่ายนโยบายและส่งเสริมการตลาดของธนาคารเห็นช่องทางธุรกิจจึงผูกแนวความคิดขึ้น โดยเปิดช่องให้ลูกหนี้กู้เงินในส่วนที่ตนได้ผ่อนชำระไปแล้วกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง...

(ฉมังฉาย. "การปลัดหลงของเมล็ดพันธุ์," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๑๘-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับการกู้เงินของหญิงสาววัยสามสิบห้า เธอยื่นเอกสารเพื่อประกอบการกู้เงินกับธนาคาร เพื่อเธอจะได้เงินกู้ไปก่อนนี้ไปผ่อนบ้านกับธนาคาร ซึ่งการกู้เงินกับธนาคารในครั้งนี้เป็น การโฆษณาสินเชื่อของธนาคารทุกธนาคารที่ต่างจังกกลยุทธ์เงื่อนไขการกู้แบบอนุมัติแบบทันที เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกหนี้ เมื่อการกู้เงินกับธนาคารสามารถกู้เงินได้อย่างรวดเร็ว ประชาชนสามารถกู้เงินได้ เงินที่ได้ก็สามารถนำไปซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคหรืออะไรก็ได้ อย่างเช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า กล้องถ่ายรูป รถยนต์และจักรยานยนต์ และอื่นอีกมากมาย ทำให้ประชาชนโดยส่วนใหญ่ตกเป็นหนี้ธนาคารเป็นจำนวนมาก

สอดคล้องกับ เรื่อง เขาเธอและปลายทาง ผลงานของ พาวีสู ฌมพงศ์ ได้สะท้อนปรากฏการณ์ปัญหาด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อมาประกอบอาชีพทำมาหากิน ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...บ้านหลังน้อยในเนื้อที่ขนาดหนึ่งงาน มีสวนผักอยู่ด้านข้าง นางผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมาทำและยกให้อันายกับเมียมันเมื่อปีกลายนี้เอง หลังคาสีฟ้าสดใสถูกใจ หลานสาวยิ่งนัก นี่ถ้าทาสีกำแพงเสียหน่อยก็คงงามกว่าอิฐฉาบปูนโล้นๆ อย่างที่เห็น...

(พาวิสุ ถมพงศ์. “เขาเธอและปลายทาง,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๓-๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

จากเรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน โดยครอบครัวมีฐานะยากจน ผู้เป็นแม่ได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านจำนวนหนึ่งมาลงทุนในการลงมือปลูกผักสวนครัว เพื่อนำผักไปขายได้เงินมาจุนเจือครอบครัว แต่ลูกชายของนางก็ไม่ได้สนใจแปลงผักสวนครัว เพราะมีวแต่เมาเหล้า ไม่สนใจสิ่งที่ผู้เป็นแม่ได้หยิบยื่นโอกาสให้ จนในที่สุดแปลงสวนผักก็กลายเป็นสวนหญ้า และไม่สามารถงอกเงยได้อีกเลย

เรื่อง โรคเสียหาย ผลงานของ นิติพงศ์ สำราญคง ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับการทำมาหากินเลี้ยงปากท้องในยามที่โรงเรียนหยุดเรียนของเด็กชายคนหนึ่ง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...“ว่าแต่เราคิดค่ารถเท่าไร” “เหมารับส่งทั้งวันห้าสิบบาท ไม่แพงครับเจ้านาย บ้านผมหลายปากหลายท้อง บังเอิญช่วงนี้ใครๆ ก็ป่วยเสียงแหบเสียงหาย โรงเรียนจึงปิด เพราะครูก็เหลือเสียงไม่มากพอจะมาพำกับตำว่าผมเลยมาถึบสามล้อช่วยทางบ้านหาเงิน” ถ้อยคำของเด็กน้อยพรั่งพรูราวกับทำนบแตก เฉกเดียวกับล้อทั้งสามที่หมุนตามจังหวะปั่นถีบของสองน้องถีบ...

(นิติพงศ์ สำราญคง. “โรคเสียหาย,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๑๑-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาเศรษฐกิจที่เด็กคนหนึ่งต้องดิ้นรนมาถึบสามล้อรับจ้างเพื่อหาเงินไปเลี้ยงครอบครัว ซึ่งในครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมาก ทำให้เขาหาเวลาว่างที่โรงเรียนปิดเรียนออกมหารายได้เพื่อมาจุนเจือครอบครัว

๓. การเข้ามาทำงานในเมืองหลวง

เรื่อง หนาวผ่านลม ผลงานของ โมน สวัสดิ์ศรี ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับการเข้ามาหางานทำในเมืองของนางคนหนึ่ง ซึ่งอาศัยอยู่บนดอยจังหวัดภาคทางเหนือของประเทศไทย ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เพราะหลังจากหย่ากับผัวซึ่งเป็นคนละแวกใกล้ นางก็ตัดสินใจกรุงเทพฯ เภกธรรมเนียมหนุ่มสาวในหมู่บ้านสาววัยทำงานเอ่ยลาดดอยสูงพร้อมหอบกระเป่าเสื้อผ้า หลังหว่านโปรยถ้อยคำสวยงาม “อยากคิดมากเลยพ่อ ถึงจะเป็นผู้หญิงแต่ฉันก็ทำงาน

หาเงินได้ไม่ต่างจากผู้ขายหรือกาน้ำ” นางมักให้ความหวังแก่พ่อเสมอ อย่างน้อยก็บอกว่าอยากเก็บเงินปลูกบ้านหลังใหญ่ อาจเพราะนางยังยึดติดกับหน้าตาฐานะ ทว่าจุดหมายจริงแท้คือการให้พ่อแม่อยู่สบาย นางมักเล่าเรื่องราวของคนในหมู่บ้านที่พบความสำเร็จจนออกผลเป็นความสุขในครอบครัว...

(โมน สวัสดิ์ศรี. “หนาวผ่านลม,” เนชั่นสุดสัปดาห์. ๖ มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวของชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนดอยสูง เนื่องจากครอบครัวของนางมีฐานะยากจน จึงต้องเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานคร เพื่อหวังว่าจะได้นำเงินไปปลูกบ้านหลังใหญ่ให้กับพ่อแม่และอยากให้พ่อแม่สบายขึ้นและครอบครัวมีความสุข

๔. การประกอบอาชีพ

เรื่อง เทพธิดापีกหัก ผลงานของ อ้อย อัจฉริยกร ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับการอาชีพซบสามล้อเครื่อง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...จริงซี เขาเป็นเพียงไอช้ยซึ่งเร่ร้อนซบสามล้อเครื่องรับจ้างเลี้ยงชีวิตไปวันหนึ่งๆ แทบจะไม่พออย่าได้ มีอำนาจอะไรไปบังคับหล่อน พวงผกาคนนี้เป็นดาวประกายพฤษ์แห่งฟ้าบางกอก-เป็นราชินีผู้เลอโฉม-เป็นเทพธิดาวินัสแห่งสังคม มิใช่ไอช้ยที่ร้องให้ซึ้งมุกโป่งไปโรงเรียนเทศบาลเหมือนเมื่อหกปีก่อนโน้นเสียแล้ว ดังนั้นฐานะอะไรของกรรมกรสามล้อเครื่องอย่างเขาจะเสนอหน้าเข้าไปให้หล่อนดูถูกเหยียดหยามให้ซ้ำใจปล่อยหล่อนดีกว่า อีกหน้อยหล่อนจะสำนึกว่าไอรลแก๊งค์ยักรวากับบังกะโลเคลื่อนที่นั่นมันจะให้อะไรแก่หล่อน ถ้าไม่ใช่ น้ำตา...

(อ้อย อัจฉริยกร. “เทพธิดापีกหัก,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๗-๑๓ กันยายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนนำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนซบสามล้อเครื่องอย่าง ชัย เขาเป็นคนซบสามล้อเครื่องรับ-ส่งผู้โดยสาร พอได้เงินเลี้ยงชีพไปวันๆ เขาหลงรักผู้หญิงคนหนึ่ง ชื่อ พวงผกา ซึ่งพวงผกาเป็นหญิงสาวที่มีความทะเยอทะยานอย่างมีสามารยๆ จึงไม่สนใจชัยที่แอบรักพวงผกามาตั้งแต่ยังเด็ก ชัยเป็นคนหาเช้ากินค่ำ พวงผกาจึงไม่สนใจชัย เพราะชัยจนไม่มีเงินให้เธอได้ใช้ แถมยังดูถูกชัยว่า ทำอาชีพที่ต่ำต้อย ไม่คู่ควรกับเธอแม้สักนิดเดียว

เรื่อง น้องชายคนที่ห้า ผลงานของ ธาร ธรรมโฆษณ์ ได้นำเสนออาชีพใหม่คือธุรกิจการจัดงานศพแบบครบวงจร ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...แม้กับพี่ชายเป็นหัวแรงหลักจัดงานแบบต้องการหน้าตามากกว่าเพื่อบำเพ็ญกุศล อุทิศให้ผู้ตาย กระโดดเข้าสู่ธุรกิจทำศพอย่างไม่คิดผลตอบแทนอันน่าเศร้านั้น เพราะทันทีที่ข่าวพ่อหมดลมกระเจาไป ถ้าวัดรับเหมาจัดงานศพก็ส่งคนมาติดต่อทันที มีให้เช่า ครบวงจร ตั้งแต่โลงศพแช่เย็น เต็นท์ เครื่องเสียง ถ้วยงาน รวมไปถึงรถขนส่งไปวัด เหมารถลดงานจำนวนเงินห้าหมื่นบาท วัฒนธรรมทำโลงศพแบบโบราณสูญพันธุ์ไปหลายปีแล้ว สูญพันธุ์ไปพร้อมการเผาศพด้วยเชิงตะกอน...

(ธาร ธรรมโฆษณ์. “น้องชายคนที่ห้า,” เนชั่นสุดสัปดาห์.

๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้สะท้อนอาชีพใหม่ที่กำลังทำรายได้ดีเป็นอย่างยิ่ง คือ อาชีพรับจัดงานศพแบบครบวงจร ธุรกิจนี้เมื่อมีคนในหมู่บ้านเสียชีวิตไม่มีจะเสียชีวิตด้วย ถ้าวัดรับเหมาจัดงานศพก็จะส่งคนมาติดต่อทันที โดยติดต่อกับเจ้าภาพหรือญาติของผู้ตายถึงรายละเอียดของการจัดงาน คือ มีให้เช่าครบวงจร ตั้งแต่โลงศพแช่เย็น เต็นท์ เครื่องเสียง ถ้วยงาน ฯลฯ รวมไปถึงรถขนส่งไปวัด ซึ่งผู้รับเหมาจะแจ้งค่าใช้จ่ายตลอดงานรวมเป็นเงินห้าหมื่นบาท ซึ่งเป็นราคาที่สูงพอสมควร แต่เนื่องจากเจ้าภาพเมื่อมีคนมาเสนอจัดงานให้จึงตอบตกลง เพื่อความไม่ยุ่งยากของเจ้าภาพ เพราะทุกอย่างที่เกี่ยวกับงานศพ ผู้รับเหมา จะจัดการให้เรียบร้อย ผู้เขียนจึงได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านการประกอบอาชีพจัดงานศพแบบครบวงจรจากผู้ประกอบการที่สร้างรายได้เป็นอย่างมาก

๕. ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ

เรื่อง ยอดปรารถนาของมนุษย์และสิ่งที่มนุษย์พึงลี้มล้าง ผลงานของ ถนอม ไชยวงศ์แก้ว ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับความยากจน ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...โอ ข้าเข้าใจแล้วว่าทำไม เงินตราจึงเป็นยอดปรารถนาของมนุษย์ และ ความยากจนจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์พึงลี้มล้าง โอ้ ความยากจนนี้ เป็นสิ่งที่น่าเกลียดน่ากลัวจริงๆ นะ “ใช่ เพราะมันทำลายแทบทุกอย่างที่เป็นศักดิ์ศรีของมนุษย์ โดยเฉพาะ ความยากจนที่ทำให้มนุษย์ไม่มีวันที่จะลืมตาอ้าปากได้ ไม่ว่าเขาจะทำงานหนักทุกวัน ตั้งแต่เกิด...จนกระทั่งตาย เช่น ความยากจนของผู้ใช้แรงงานราคาถูกทั่วทุกมุมโลกที่ทำให้พวกเขามีรายได้เพียงค่าอาหารเลวๆ วันละ ๓ มื้อ ก็แทบจะไม่พออย่าใ้มันเป็น ความยากจนที่โหดร้ายเป็นอย่างยิ่ง เพราะมันทำให้มนุษย์ที่เกิดมาตกอยู่ในสภาพยากจน เช่นนี้ ต้องมีชีวิตที่ไร้คุณภาพราวกับมิใช่มนุษย์ และต้องประสบความยากลำบาก ความทุกข์ทรมานสารพัดอย่างในการมีชีวิตอยู่ไปตลอดชีวิต จนกระทั่งตาย”...

(ถนอม ไชยวงศ์แก้ว. “ยอดปรารถนาของมนุษย์ และสิ่งที่มนุษย์พึงลี้มล้าง,” มติชนสุดสัปดาห์. ๒๐-๒๖ เมษายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเศรษฐกิจเกี่ยวกับความยากจนของประชาชน ต้องแบกรับภาระของความยากจนตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ประชาชนทำงานแทบทุกวันแต่ก็ยังหนีไม่พ้นความจน ผู้ใช้แรงงานราคาถูกหาเข้ากินค่า ทำงานตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น เพื่อแลกกับอาหาร ๓ มื้อ ก็แทบไม่พอยาไส้ของคนจน ผู้เขียนยังสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาของมนุษย์ทุกคน คือ เงินตรา เพราะเงินตราเป็นวัตถุที่ก่อให้เกิดความมั่งมีศรีสุข อำนาจ ความเข้มแข็ง ความมั่งคั่งของมนุษย์ โดยมนุษย์ได้เลือกเอาเงินตราเป็นเครื่องวัดความยากจนของมนุษย์แล้วในปัจจุบัน

เรื่อง วันสมัครงาน ผลงานของ สุคนธรส โพธิ์อยู่ ได้สะท้อนปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...อาซิมถามต่ออีกคราวนี้สาวชุดม่วงส่ายหน้า ซึ่งก็คงจะจริง เพราะเธอไม่เคยเงยหน้าขึ้นมาจากผืนถักของตัวเองเลยช่วงที่รถติดบริเวณนั้น “ไม่เป็นไรเดี๋ยวอ้าวจะเล่าให้ฟัง” อาซิมยึดตัวตรงเล็กน้อย “อ๊อเคยถูกให้ออกจากบริษัทตอนที่เศรษฐกิจมันแย่มากๆ อ๊อไม่รู้อะไรจะทำอะไร สามีกี่ไม่มี พ่อแม่ก็ไม่ต้องเลี้ยงดูอีกก็เลย มาขายโจ๊ก จากที่ทำไม่เป็นแม่ก็ไม่ต้องสอนทุกอย่าง ตอนนี้อ๊อขายมาจะห้าปีแล้วนะ อ๊อขี้ม่าย น่ารัก” อาซิมพรรณนา...

(สุคนธรส โพธิ์อยู่. “วันสมัครงาน,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๑๐-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนปรากฏการณ์ปัญหาด้านเศรษฐกิจตกต่ำของประเทศ เนื่องจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมีความจำเป็นต้องปลดพนักงานออกบางส่วน และบางครั้งอาจลดเงินเดือนพนักงานเพื่อลดค่าใช้จ่ายในองค์กร ทำให้พนักงานต้องตกงานและไม่มั่นใจในการทำงาน เพราะไม่รู้ว่าตนจะถูกบริษัทปลดออกเมื่อใด และพนักงานบางคนหลังจากที่ถูกให้ออกจากงาน จึงหันมาทำอาชีพที่สุจริตโดยการขายโจ๊กเพื่อให้ตัวเองรอดพ้นจากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำในขณะนี้

เรื่อง ในคำคืนอันเป็นนิรันดร์ ผลงานของ พิณประภา ชันธวุธ ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจของชายหนุ่มซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่อง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...การห่างบ้านเกิดไปนานทำให้เขากลายเป็นคนแปลกหน้า ครอบครัวใหม่ของพ่อ ยิ่งตอกย้ำความรู้สึกนี้ และนี่เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เขาเดินออกจากบ้านไปเมื่อราวเจ็ดหรือแปดปีที่ผ่านมา เขาเลือกใช้ชีวิตปากกัดตีนถีบในกรุงเทพฯ นานๆ ครั้งจึงจะส่งข่าวพูดคุยกับแม่สักหนหนึ่งและในรอบปีหรือสองปีจึงจะกลับมาเยี่ยมบ้านเกิดสักครั้ง...

(พิณประภา ชันธวุธ. “ในคำคืนอันเป็นนิรันดร์,” เนชั่นสุดสัปดาห์.

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งชายหนุ่มคนหนึ่งต้องหาเข้ากินค่าต้องปากกัดตีนถีบ เพราะมีรายได้ไม่พอกับค่าครองชีพแต่ละวันในเมืองหลวง และต้องประหยัดเพื่อได้มีชีวิตรอดไปในแต่ละวัน

เรื่อง สวนในบทกวี ผลงานของ เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจของชาวบ้านริมทะเล ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...หลังก้าวออกจากบ้าน คุณได้ท่องตระเวนไปสู่ภาคตะวันออก ที่นั่นคุณได้งานเป็นกรรมกรในโรงงานผลิตรองเท้า คุณเช่าห้องพักคับแคบและกินอยู่อย่างกระเบียดกระเสียด คุณเข้าทำงานในเวลากลางวัน หุงข้าวสำหรับสามมือและซื้อแกงจืดจากแม่ค้ารถเข็นในตลาดยามเย็นหลังเลิกงานคุณมักจะไปนั่งทอดอารมณ์อยู่ที่ริมสระน้ำในสวนสาธารณะของนิคมอุตสาหกรรม พร้อมกับย่ามผ้าฝ้ายของชาวเขาซึ่งบรรจุด้วยหนังสือและสมุดจดบันทึก คุณจะนั่งอยู่ที่นั่นจนแสงพลบทอสีม่วงเข้มขึ้นจึงก้าวเดินกลับห้องพักที่เป็นห้องแถวแออัดยัดเยียด ในท่ามกลางเสียงอันอึกทึกครึกโครม คุณจะลงมือซักเสื้อผ้าอาบน้ำ อุ่นข้าวและแกงแล้วนั่งกินแต่เพียงลำพัง ก่อนจะนั่งอ่านและเขียนไปจนถึงเวลาสามทุ่ม แล้วจึงเข้านอนเพื่อเก็บเรี่ยวแรงไว้รับมือกับเช้าวันใหม่...

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. “สวนในบทกวี,” เนชั่นสุดสัปดาห์.

๑๓ เมษายน ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านปัญหาเศรษฐกิจของตัวละครในเรื่อง เมื่อออกจากบ้านมาได้เข้าทำงานตำแหน่งกรรมกรในโรงงานผลิตรองเท้า โดยตัวละครได้เช่าห้องพักที่คับแคบเหมือนรังหนู เวลาไปทำงานเขาจะหุงข้าวเผื่อสามมือและหาซื้อข้างแกงจากแม่ค้ารถเข็นในตลาด เพื่อประทังชีวิตและต้องประหยัด ในความโชคดีของเขาคือเขายังได้งานทำ ถึงแม้งานที่ทำงานมีแค่ตำแหน่งกรรมกรก็ตาม

จากการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางด้านเศรษฐกิจจากเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพฤษภาคม ๒๕๕๕ มีจำนวน ๒๕ เรื่อง สามารถสรุปได้ ดังนี้ ประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างหนักจากภัยทางธรรมชาติ เนื่องจากอุทกภัยในปี ๒๕๕๔ และจากความแปรปรวนของสถานการณ์เศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศในหลายๆ เรื่อง ซึ่งภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น นอกจากอุทกภัยที่มีความรุนแรงในทุกภูมิภาคของประเทศ ยังรวมไปถึงภัยแล้งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อภาคการเกษตรด้วย นอกจากนั้นสถานการณ์ด้านการเมืองของไทยและการคลังของสหรัฐอเมริกา วิกฤตหนี้ครั้งใหญ่ในกรีซและสหภาพยุโรป การเกิดสึนามิในญี่ปุ่น การอุบัติภัยใหม่ของกฎกติกาทางการค้าระหว่างประเทศที่องค์กรเศรษฐกิจหรือกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ กำหนดขึ้น ล้วนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเติบโตของเศรษฐกิจส่วนรวมและกระทบต่อภาคเกษตรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้งในด้านเศรษฐกิจซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของระบบการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ในประเทศ จากการนัดหยุดงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการขนส่งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ซึ่งผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจในประเทศเหล่านี้ได้สะท้อนไปเป็นปัญหาสำคัญทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทั้งในส่วนของภาคการนำเข้าและส่งออก ทำให้กระทบไปถึงความเชื่อมั่นต่อการลงทุนทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ โดยจะเชื่อมโยงไปถึงความเชื่อมั่นทางการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นอีกอำนาจหนึ่งในการต่อรองทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การลงทุน หรือการให้ช่วยเหลือจากต่างประเทศ อีกทั้งยังกล่าวได้ว่า สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนระบบของประเทศทั้งระบบให้พัฒนาเทียบเท่าอารยประเทศต่างๆ ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก

ปรากฏการณ์ทางการเมืองการปกครอง

การศึกษาปรากฏการณ์ทางการเมืองการปกครองจากเรื่องสั้นใน นิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง พบว่ามีปรากฏการณ์ทางการเมืองการปกครอง จำนวน ๑๓ เรื่อง ดังนี้

๑. การชุมนุมทางการเมือง

เรื่อง ร่างและวิญญาณ ผลงานของ อนันต์ เกษตรสินสมบัติ ได้นำเสนอปัญหาการชุมนุมประท้วงทางการเมืองจนนำไปสู่การเสียชีวิต ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...คืนที่ ๕ ของการสวดอภิธรรม ข่าวกาน้ำมีอบตึกริระดับนายทหารถูกลอบยิงบาดเจ็บสาหัสอาการเป็นตายเท่ากันกลายเป็นประเด็นที่ถูกพูดคุยอย่างอื้ออึงของบรรดาแขกผู้มาฟังพระสวด เครื่องมือสื่อสารยุคใหม่นำข่าวมาถึงฉับไวแบบนาทีวันต่อมา ผู้ชุมนุมถูกยิงร่วงแล้วร่างเล่าเป็นข่าวให้ได้เสพกันทั้งวัน เมืองหลวงคุกรุ่นด้วยควันดำจากยางรถยนต์ที่ผู้ชุมนุมชนมาเผาหวังเอาควันดำอำพรางจากการเป็นเป้ากระสุน...

(อนันต์ เกษตรสินสมบัติ. "ร่างและวิญญาณ," มติชนสุดสัปดาห์, ๒๘ กันยายน - ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕, หน้า ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาการชุมนุมประท้วงทางการเมืองของผู้ประท้วงจนนำไปสู่การเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยการกระทำของผู้ก่อร้ายไม่ทราบฝ่าย มีเจ้าหน้าที่ทหารและบรรดาผู้ชุมนุมถูกลอบยิงบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

เรื่อง บัด-ปะ-ซา-ชน-ยายภัย ผลงานของ สุริยฉาย ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านการเมืองการปกครองเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมือง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...“พอเขาลงเวที เสียงโห่ป่นคำสาปแช่ง ขว้างปาสิ่งของมากมาย แล้วเสียงโป้งดังขึ้นไม่หยุด พวกข้อยรีบวิ่งเข้าวัด เสียงตะโกนให้หมอบ ข้อยกับยายก็หมอบกับพื้นได้ไม่ใหญ่ ข้อยตัวสั้น ยายก็สั้น มีแต่เสียงคนร้องหวีด ข้อยกับยายได้แต่ร้องไห้หน้าตาไหล ก้อมหน้านอนคู้กับพื้นเอามือกุมหัว ไม่กล้าโงหัวขึ้น ใจเต้นเหมือนจะหลุดออกมา สักพักหันไปทางยาย ก็ไม่เห็นยายแล้ว บ่รู้ไปไส บ่กล้าร้องหากลัวมาก เสียงบีมดังสลับเสียงโป้งดีกว่าเดิม ข้อยบ่กล้าเงยขึ้นมาเลย พอเสียงเบาหน่อยจึงได้ลุกขึ้นนั่ง เห็นผู้คนเต็มไปหมด ได้ยินคนบอกว่าอย่าออกไปเดี๋ยวโดนจับ วัดเป็นเขตอภัยทาน เขาไม่เข้ามาหรือกข้อย ค่อยโล่งใจหน่อย อะไรก็ไม่เอาแล้ว เสื้อผ้ากระเป๋าก็ไม่เอาแล้ว ทิ้งไว้หน้าแหละ ชีวิตยังอยู่ก็ดีแล้ว เกิดมาจะลงโล่งแล้ว บ่เคยเจออะไอย่างนี้เลย บ่กล้ามองออกไปนอกวัดที่ฟ้ามีควันดำลอยเป็นก้อนโตใหญ่ได้กลิ่นเหม็นไหม้ เหม็นมาก จะฮากแตก มีดคำแล้วยายก็ยังไม่ว่า ไม่ฮ้อยายไปไสถามคนแถวนั้นก็บอกว่าไม่เห็น”...

(สุริยฉาย. “บัด-ปะ-ซา-ชน-ยายภัย,” มติชนสุดสัปดาห์. ๖-๑๒ เมษายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านการเมืองการปกครองเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมืองจนนำไปสู่การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับผู้ชุมนุม เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในวัดสระปทุมที่เกิดเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐของกระชับพื้นที่ทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมได้เข้าไปตั้งหลักในวัดสระปทุมและมีการปะทะกัน มีการลอบยิงและมีเสียงคล้ายระเบิด และเป็นเหตุให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต

เรื่อง ประชาธิปไตยในช่องปาก ผลงานของ พงศัช ตรีวิสูตร ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านการเมืองการปกครองเกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่มีเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างสองฝ่ายจนนำไปสู่การก่อจลาจลและการใช้กระสุนจริง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...กลุ่มควันเริ่มพวยพุ่งมาจากแถวหน้าของขบวนประท้วงจนสหายทั้งสองต้องใช้มือปิดบังกลุ่มควันเหล่านั้นไม่ให้เข้าตา ฉิบหายละ แอโรบิคแบคที่เรียหนุ่มสบถขึ้นแทนการตอบคำถามของเพื่อนชาย พวกมันใช้เซลล์เม็ดเลือดขาวและกระสุนจริงเล่นงานเรา คอหัดสพุดจบกก็วิ่งไปแบกแบคที่เรียสาวที่หมดสติท่ามกลางกลุ่มควันแต่กลับถูกยิงสวนออกมาอย่างหวุดหวิด แบคที่เรียหนุ่มทั้งสอง และอีกหลายแสนตัวหลบลงใต้โคนลิ้นบริเวณพันกราม จะเอาไงกันต่อ ถึงแบคที่เรียเรามีมาก แต่เราสู้ออกกำลังเม็ดเลือดขาวไม่ไหวแน่ๆ เราไม่มีอาวุธ...

(พงศัช ตรีวิสูตร. “ประชาธิปไตยในช่องปาก,” มติชนสุดสัปดาห์. ๑-๗ มิถุนายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอผลงานเรื่องสั้นในรูปแบบของการชุมนุมทางการเมืองในช่องปากของคน ซึ่งแบ่งกลุ่มคนออกเป็นสองฝ่าย คือ กลุ่มเมียดเลือดขาวและกลุ่มเมียดเลือดแดง มีการปะทะต่อสู้กันโดยใช้กระสุนปืนจริงๆ ในการต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ทางการเมืองของแต่ละฝ่าย

เรื่อง **พรุ้งนี้เข้าของเด็กผู้ชาย** ผลงานของ ลัดดา สงกระสินธ์ ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านการเมืองการปกครองเกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่มีเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างสองฝ่ายจนนำไปสู่การถูกยิง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ตอนนั้นในคลิปข่าว ผู้ชุมนุมสองคนถูกยิงร่วงกองกับพื้น กลุ่มผู้ที่ซ่อนอยู่หลัง ล้อยางพยายามจะลากพวกเขาเข้าไปหลบ หรือไม่ก็ลากออกไปจากตรงนั้น แต่กระสุนจริงคำรามอยู่บนฟ้า เกลี้ยกล่อมให้พวกเขาตาย วิ่งผ่านใบหูลัดเข้าไปในเนื้อพวกเขา เหมือนเขี้ยวหมา (ใครก็เลี้ยงหมา) พร้อมจะทะลวงร่างทุกร่าง อันยังคงจ้องเขม็งที่จอเครื่องฉันทอยู่ ถ้าอันเป็นคนในหนึ่ง อันต้องถูกทหารยิงแน่เลย เด็กชายพูด กังวล คิ้วสองข้างพุ่งเข้าหากัน คิ้วทั้งสองข้างกอดกันแน่นด้วยด้วยความกลัว ฉันไม่มีคำตอบให้เขา ตั้งแต่คำถามแรกจนถึงคำถามสุดท้าย กระทั่งเขาตอบคำถามของเขาเอง คิดเอง ลองแทนค่าลงไปเอง สรุปลองฉันทปล่อยให้เขามีคำตอบที่จะจดจำไปแบบนั้น เพราะไม่รู้ว่าจะควรทำอย่างไรที่ดีกว่า...

(ลัดดา สงกระสินธ์. “พรุ้งนี้เข้าของเด็กผู้ชาย,” มติชนสุดสัปดาห์. ๓-๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕. หน้า ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านการเมืองการปกครองเกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่มีเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างทหารกับผู้ชุมนุมจนนำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิต ซึ่งในเรื่องเป็นการนำเสนอข่าวผู้ชุมนุมทางการเมืองถูกยิงด้วยกระสุนจริงจนมีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

๒. การรำลึกเหตุการณ์ทางการเมือง

เรื่อง **ผู้สูญหายในเดือนพฤษภาคม** ผลงานของ พิณพระจันทร์ ได้นำเสนอการรำลึกเหตุการณ์เดือนพฤษภาคมทมิฬ ๒๕๓๕ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...วันนี้ (บ่ายวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๕) ย้อนไปในวันนั้น ฉันจำเหตุการณ์เริ่มต้นของทุกๆ อย่างได้ดี มันเป็นวันแรกที่เราประชุมกันที่คณะสังคมศาสตร์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาถึงการกำหนดทำที่และสิ่งที่เราควรทำเพื่อให้สังคมและรัฐบาลรับรู้ที่เราคัดค้านการขึ้นมาเป็นนายกฯ ของพลเอกคนหนึ่ง เพราะตอนนี้ทางส่วนกลางจะเปิดเวทีปราศรัยกันแล้ว พลังของส่วนกลางเพียงอย่างเดียวคงจะไม่พอ ถ้าส่วนภูมิภาคไม่ช่วยด้วย อันที่จริงเรื่องนี้ทางองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยของเราได้แสดงความเห็นคัดค้าน

ตั้งแต่ประกาศร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เมื่อปลายปีที่แล้ว ตอนนั้นพลเอกคนนั้นยังออกมาให้สัมภาษณ์ว่า เขาจะไม่รับตำแหน่งนายกฯ จึงให้กระแสการคัดค้านเบาลง แต่เมื่อต้นเดือนเมษายนนี้เองที่เขาขึ้นมาเป็นนายกฯ และให้สัมภาษณ์อีกครั้งใหม่ว่า “เสียสัจย์เพื่อชาติ” ความเห็นคัดค้านจากหลายฝ่ายจึงหนาเสียงขึ้น ทหารอากาศศรียตรีคนหนึ่งเริ่มอดข้าวประท้วงหน้ารัฐสภาพลตรีคนหนึ่งเดินถือตะเกียงในยามกลางวันเพื่อบอกถึงยุคมืดของประชาธิปไตย นักการเมืองหลายพรรคแสดงท่าที่ไม่เห็นด้วย มีการเปิดปราศรัยที่ลานพระบรมรูปทรงม้า มีการเซ็นชื่อให้กำลังใจทหารอากาศศรียตรีคนนั้น มีการชุมนุมย่อยๆ เกิดขึ้นทุกๆ วัน จนวันนี้เสียงประชาชนปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจน เมื่อมีการนัดชุมนุมที่ท้องสนามหลวง...

(พิมพ์พระจันทร์. “ผู้สูญหายในเดือนพฤษภาคม,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๒-๘ มีนาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอการรำลึกเหตุการณ์ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ ที่มีการชุมนุมประท้วงคัดค้านการเปิดนายกรัฐมนตรียของพลเอกสุจินดา คราประยูร โดยมีแกนนำ คือ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ประกาศอดข้าวประท้วงที่หน้ารัฐสภา และเป็นมีกลุ่มผู้ชุมนุมของประชาชนจำนวนมากเพื่อคัดค้านนายกฯ คนนอกที่ท้องสนามหลวง บรรยากาศเริ่มตึงเครียดตั้งแต่ช่วงเย็น กลุ่มมวลชนต่าง ๆ ผลัดกันขึ้นเวทีอภิปรายให้หัวข้อ “ร่วมพลังประชาธิปไตย นายกรัฐมนตรี ต้องมาจากการเลือกตั้ง” มีประชาชนเข้าร่วมเกือบแสนคน ในช่วงท้ายเป็นการปราศรัยของนักการเมืองฝ่ายค้านข้อความเน้นความไม่ถูกต้อง ความไม่ชอบธรรมและการสืบทอดอำนาจของ พลเอกสุจินดา คราประยูร มีการกล่าวถึงคำพูดของนายกรัฐมนตรี เช่น “เสียสัจย์เพื่อชาติ” การอภิปรายมุ่งไปที่ตัวนายกรัฐมนตรีโดยตรงและเรียกร้องให้ พลเอกสุจินดา คราประยูร ลาออก พลตรีจำลอง ศรีเมือง ขึ้นเวทีประกาศอดอาหารทุกชนิด บอกว่าจะตายภายในเจ็ดวัน หากพลเอกสุจินดา คราประยูร ไม่ยอมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และได้ขอให้ประชาชนไปร่วมแสดงพลังคัดค้านนายกรัฐมนตรีและได้ขอประชาชนไปร่วมแสดงพลังคัดค้านนายกรัฐมนตรีคนนอกที่หน้ารัฐสภาในขณะนั้น การรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา ดังกล่าว นำไปสู่การเคลื่อนไหวคัดค้านต่าง ๆ ของประชาชน รวมถึงการอดอาหารของ ร้อยตรีฉลาด วรฉัตร และ พลตรีจำลอง ศรีเมือง (หัวหน้าพรรคพลังธรรมในขณะนั้น) สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ที่มีนายปริญญา เทวานฤมิตรกุล เป็นเลขาธิการตามมาด้วยการสนับสนุนของพรรคฝ่ายค้านประกอบด้วยพรรคประชาธิปัตย์, พรรคเอกภาพ, พรรคความหวังใหม่และพรรคพลังธรรม โดยมีชื่อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง และเสนอว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง หลังการชุมนุมยืดเยื้อตั้งแต่เดือนเมษายน เมื่อเข้าเดือนพฤษภาคม รัฐบาลเริ่มระดมทหารเข้ามารักษาการณ์ในกรุงเทพมหานคร และเริ่มมีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารในบริเวณราชดำเนินกลาง ทำให้สถานการณ์ตึงเครียดมากขึ้นเรื่อย ๆ และนำไปสู่เหตุการณ์พฤษภาทมิฬต่อไป

เรื่อง เดือนตุลา...ฉัน รัก เธอ ผลงานของ แสงดาว ศรีธามัน ได้นำเสนอการ
รำลึกเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา ๒๕๑๖ และเหตุการณ์มหาโหด ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ฉันยังจำได้ไม่ลืมเลือน ไม่ว่าจะเป็เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖
และเหตุการณ์มหาโหด ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ปัง ปัง ...วิด บูมบ...เสียง “ระเบิดบาป-
กระสุนบ้า” ดังกึกก้องในวิทยุทรานซิสเตอร์ จากในเมืองศูนย์กลางอำนาจรัฐสมมติที่
นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน ชุมนุมใหญ่อย่างสงบ สันติ ต่อต้านการกลับคืนมา
สู่เมืองไทยของผู้ที่เราเรียกว่า “เผด็จการทรราชย์”...ตอนนั้นประชาชนและพวกเราชุมนุม
กันที่ศาลากลางเชียงใหม่ เพื่อหนุนช่วยการชุมนุมต่อสู้ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
“เร็ว เร็ว รีบสลายตัว พี่น้องเราทางกรุงเทพ ถูกบดขยี้แล้ว” แกนนำนักศึกษาของเรา
เรา ประกาศบนเวที เสียง “ระเบิดบาป-กระสุนบ้า” ยังดังกึกก้องกังวาน พร้อมสลับ
เสียงไซโยหรือธงของคนบาปที่ลุยมาประชาชน ในสถานีวิทยานเกราะและเครือข่าย
ไอ้บุญเหลือเกิน สำหรับนักศึกษาประชาชนผู้ชุมนุม ณ ดินแดนแห่งยอดดอยเหนือ
พอพวกเราสลายตัวไปไม่กี่นาที พวกเรากลุ่มอันธพาลจาก การจัดตั้งของทางการ
และกลุ่มลูกเสือชาวบ้านที่ถูกปลุกให้ “ล้างหลัง คลั่งชาติ” ก็บุกเข้ามาอย่างกระหายนืด
หากเราสลายตัวเข้าไปนิตการฆาตกรรมหมู่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนละฉันเองก็อยู่ร่วม
ในนั้นด้วย...

(แสงดาว ศรีธามัน. “เดือนตุลา...ฉัน รัก เธอ,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.
๑๖-๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้ย้อนรำลึกเหตุการณ์ทางการเมืองที่ปะทะ
ในยุค นั้น เป็นความทรงจำของคนเดือนตุลา คือวันที่ ๑๔ ตุลา ๒๕๑๖ และเหตุการณ์
มหาโหด ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ซึ่งเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ นับเป็นเหตุการณ์สำคัญ
ในทางการเมืองของไทยสมัยใหม่ เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่แสดงให้เห็นความตื่นตัวทาง
การเมืองของพลังมวลชนนอกระบบราชการ โดยเฉพาะนิสิต นักศึกษาและประชาชนที่ลุกขึ้นมา
ต่อต้านการปกครองแบบเผด็จการทหาร เรียกร้องรัฐธรรมนูญ และการปกครองแบบ
ประชาธิปไตย จุดเริ่มต้นในการแสดงพลังของนิสิตนัก ศึกษาเกิดจากการเคลื่อนไหวต่อต้าน
สินค้าญี่ปุ่นและต่อต้านการที่รัฐบาลยอม ให้มีการตั้งฐานทัพของต่างชาติในประเทศและขยายมา
สู่การเรียกร้องรัฐธรรมนูญ จากรัฐบาลเผด็จการทหารของจอมถนอม กิตติขจร เมื่อจอมถนอม
ถนอมได้ทำการปฏิวัติตนเองและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๒ กลุ่มนิสิต นักศึกษา
และประชาชน ที่ชุมนุมเรียกร้องรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย การประท้วง
เริ่มจากกลุ่มนักศึกษาและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเป็นจำนวนมากขึ้น เมื่อมีการ
เดินขบวนจึงมีจำนวนผู้ร่วมเดินขบวนนับแสนคน การประท้วงดังกล่าวเป็นไปโดยสันติวิธี แต่ได้
เกิดการปะทะกับกำลังตำรวจและทหาร ทำให้เกิดการจลาจล แต่ผลของการเดินขบวนได้ทำให้

รัฐบาลเผด็จการทหารของจอมพลถนอมต้องลาออก กล่าวกันว่า ภายหลังจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยอีกระดับหนึ่ง ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น มีการร่างรัฐธรรมนูญและประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๗ ที่เปิดโอกาสให้คนกลุ่มต่างๆ มีส่วนร่วมทางการเมือง ผ่านระบบการเลือกตั้ง มีพรรคการเมือง มีการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร สภาพการเมืองหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ มีบรรยากาศทางการเมืองที่เปิดกว้างมากขึ้น เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ทั้งกลุ่มที่มีอุดมการณ์เสรีนิยมและสังคมนิยม ต่างมีโอกาสในการเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ ได้แพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะอุดมการณ์สังคมนิยมที่เริ่มแพร่หลายมากขึ้น กลุ่มที่มีผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจเริ่มหวาดระแวงและคิดว่าพลังของ นิสิตนักศึกษาขณะนั้นเป็นสิ่งอันตรายซึ่งจะนำไปสู่สังคมนิยมวิวนิสต์

๓. ความแตกต่างด้านอุดมการณ์ทางการเมือง

เรื่อง กลางสายน้ำและเพื่อนผู้มาเยือน ผลงานของ ชม นวนมุสิก ได้นำเสนออุดมการณ์ทางการเมืองของชายสองคนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เสียงหัวเราะและรอยยิ้มที่ทั้งสองมีให้กัน นั้นมันเมื่อก่อน... ก่อนที่ยังไม่มีเสื้อเหลืองเสื้อแดง ก่อนที่คนสวมเสื้อเหลืองกับเสื้อแดงไม่เป็นปรปักษ์กัน... สมเชื่อเชื่อตามคนเสื้อแดง ขณะสมชายเชื่อตามคนเสื้อเหลือง เกียงกันไปเกียงกันมาก่อนให้เกิดความขัดแย้ง สุดท้ายสมเชื่อกับสมชายต่างคนต่างเดิน สมเชื่อเดินไปทางซ้ายสมชายเดินไปทางขวา ร้านกาแฟที่สมเชื่อนั่งต้องไม่มีสมชายนั่ง ร้านกาแฟที่สมชายนั่งต้องไม่มีสมเชื่อนั่ง งานไหนมีสมเชื่อไปร่วมงานงานนั้นต้องไม่มีสมชาย งานไหนมีสมชายงานงานนั้นต้องไม่มีสมเชื่อ และเมื่อสมเชื่อและศรัทธาตามคนเสื้อแดง เขาจึงเลือกสวมเสื้อแดง เสื้อผ้าสีอื่นสมเชื่อนำไปแจกจ่ายหมดสิ้น สมเชื่อซื้อหาแต่เสื้อสีแดงมาสวมใส่ สมชายเชื่อและศรัทธาตามคนเสื้อเหลือง เสื้อผ้าที่เขาใส่จึงมีแต่สีเหลืองที่วิกก็ต้องชั่งสีเหลือง ภรรยาของสมเชื่อและสมชายอยากให้เขาทั้งสองมีเหตุผลกว่านี้ อยากให้แยกระหว่างความคิดทางการเมืองกับความสัมพันธ์ที่เคยมีให้กัน อารมณ์หงุดหงิดขอร้องอย่ามาพูดมาก พลัดหลังระงับอารมณ์ไม่อยู่อาจจะโดนหมัดซ้ายขวาได้เป็นเช่นนั้นภรรยาทั้งสองคนหมดหนทาง จึงไหว้วานผู้ใหญ่บ้านให้ช่วยประสาน “ขอร้องผู้ใหญ่อย่ามายุ่งจะดีกว่า” เมื่อพวกเขาพูดอย่างนั้น ผู้ใหญ่บ้านไม่มีอะไรจะพูด...

(ชม นวนมุสิก. “กลางสายน้ำและเพื่อนผู้มาเยือน,” เนชั่นสุดสัปดาห์.

๒๗ เมษายน ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างกลุ่มคนเสื้อเหลืองกับกลุ่มคนเสื้อแดง แต่ทั้งสองคนเป็นเพื่อนกันมา

อย่างยาวนาน แต่มาวันหนึ่ง เขาทั้งสองมีความเชื่อและศรัทธาต่างกัน ซึ่งตัวละครในเรื่อง เขาสองคนมีความเชื่อและศรัทธาอุดมการณ์ทางการเมืองคนละขั้ว โดยสมเชื่อและศรัทธาตามคนเสื้อแดง เขาจึงเลือกสวมเสื้อแดง เสื้อผ้าสีอื่นสมเชื่อนำไปแจกจ่ายหมดสิ้น สมชายเมื่อเชื่อและศรัทธาตามคนเสื้อเหลือง เสื้อผ้าที่เขาใส่จึงมีแต่สีเหลืองที่วิกี้ต้องชั่งสีเหลือง เมื่อทั้งสองมีความขัดแย้งกันด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ทำให้เขาทั้งสองตัดขาดความสัมพันธ์ การเป็นเพื่อนกัน ไม่ไปมาหาสู่กันเหมือนแต่ก่อน งานไหนมีสมเชื่องานนั้นต้องไม่มีสมชาย แม้จะมีภรรยาและผู้ใหญ่บ้านที่ช่วยประสานให้ทั้งสองฟื้นความสัมพันธ์กัน แต่ก็ไม่เป็นผล ซึ่งผู้เขียนได้สะท้อนภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความแตกแยกทางอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นอย่างมาก

๓. การใช้อำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น

เรื่อง มีแม่น้ำอีกก็สายในโลกนี้ ผลงานของ จเด็จ กำจรเดช ได้นำเสนอ การใช้อำนาจอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ผมยืนงงเป็นพัก อันที่จริงเป็นสิทธิ์ของเราที่จะรื้อได้ทันที แต่ดูป่วยแล้วเข้าใจว่าเป็นคนใหญ่คนโตในพื้นที่ ซึ่งหากทำอะไรตามที่เราควรจะทำ มันจะกลายเป็นไม่สมควรทันทีในถิ่นและกติกาศของเขา ผมรีรอก่อนตัดสินใจโทรหานายหัว บอกเล่าเรื่องราว นายหัวบอกคำเดียวว่ารื้อแล้วรีบออกมา เราทำตาม ซึ่งคงไม่มีปัญหาหากเราทำตามทุกอย่าง โดยเฉพาะคำที่บอกว่ารีบออกมา มันเริ่มจากการพูดที่ไม่ได้ตั้งใจดูหมิ่นดูแคลนอะไร แต่ชายผมสี่สนิมคงฟังเป็นเรื่องที่ไม่ควรยอมกันก็แค่เรื่องกลัว ไม่กลัวแน่นอนอยู่แล้ว ไม่มีใครกลัวใคร แม้แต่ผู้มีอิทธิพล...

(จเด็จ กำจรเดช. "มีแม่น้ำอีกก็สายในโลกนี้," เนชั่นสุดสัปดาห์.

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนได้นำเสนออำนาจอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่นที่ใช้อำนาจของตนเองให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ ดังในเรื่องข้างต้นนักการเมืองท้องถิ่นคนหนึ่งลงสมัครรับเลือกตั้ง และผู้สมัครคนนี้ได้ให้ลูกน้องหรือหวัคะแนนไปติดตั้งป้ายหาเสียงในพื้นที่ที่มีอิทธิพลซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ ปรากฏว่าผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ทราบเรื่องจึงไม่เป็นการพอใจ จึงออกหาข่าวในพื้นที่ว่ามีผู้สมัครมาบุกรุกถิ่นของตน จึงส่งลูกน้องมาสอดแนม นักการเมืองคนใหม่จึงรีบบอกลูกน้องของตนเองให้รีบออกจากพื้นที่โดยเร็ว เพราะอาจเกิดอันตรายได้ จึงเป็นการสะท้อนอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

สอดคล้องกับ เรื่อง เหตุการณ์หลังอุทกภัย ผลงานของ ไพบุลย์ พันธุ์เมือง ได้นำเสนอการใช้อำนาจอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...วันดีคืนไม่ดี ผู้ใหญ่เท็งมักจะให้คนแบกป้ายใหญ่ๆ ขนาด ๔ คนหามมาวางไว้ที่มุมบ้านของผม แล้วเขียนข้อความใส่กระดาษติดมากับกระป๋องสีและแปรงทาสีว่าให้ผมเขียนข้อความต่อไปนี้ลงบนแผ่นป้าย หมู่บ้านปลอดภัย หมู่บ้านแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง คนในหมู่บ้านล้วนรู้จักสามัคคี มีแต่คนขยันทำงาน ไม่มีคนเกียจคร้านหรือคนติดยาเสพติด...

(ไพบุลย์ พันธุ์เมือง. "เหตุการณ์หลังอุทกภัย," เนชั่นสุดสัปดาห์.

๒๐ มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอการใช้อำนาจอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น โดยนักการเมืองคนดังกล่าวมีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านที่มีอิทธิพลมากที่สุดในหมู่บ้าน ตัวละครในเรื่องเป็นลูกบ้านที่ย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน อาชีพรับราชการครู สอนวิชาศิลปะ ผู้ใหญ่บ้านเห็นว่าครูคนดังกล่าวมีความสามารถในด้านการเขียนป้าย จึงให้ลูกน้องคนสนิทนำแผ่นป้ายและสี พร้อมทั้งแปรงทาสีมา ข้อความที่จะเขียนลงบนป้าย บอกให้เขียนข้อความดังกล่าวมาวางไว้ที่มุมบ้านของครู แต่ไม่มีการมาติดต่อทำความรู้จักและไว้วางใจให้ทำงานเลย ด้วยเหตุผลดังกล่าวเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่นที่ใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง

๔. การแข่งขันลงรับสมัครเลือกตั้งและการซื้อเสียง

เรื่อง สังฆานุภาพ ผลงานของ อุเทน พรหมแดง ได้นำเสนอปรากฏการณ์ทางด้านการเมืองการปกครองเกี่ยวกับการแข่งขันในการรับสมัครเลือกตั้งอย่างรุนแรง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ฤดูกาลเลือกตั้งขยับใกล้เข้ามาทุกที ความหวั่นพรั่นในใจของพลศักดิ์ทวีคุณตามเวลาเคลื่อนคืบ ชายหนุ่มยังถือเป็นนักการเมืองหน้าใหม่ในวงจรการโสมมของประเทศ แม้เขามีรากฐานอำนาจแน่นหนาด้วยสืบทอดสายทางบารมีมาจากผู้เป็นพ่อซึ่งเคยเป็นนักการเมืองใหญ่ แต่สนามต่อสู้จริงไม่ได้สำเร็จรูปง่ายดายอย่างคิดมันเต็มไปด้วยความโหดร้ายและเล่ห์เพทุบายนานา ผู้สมัครเลือกตั้งคู่แข่งตัวฉกาจเป็นคนมีอิทธิพลคนหนึ่ง เคยเล่นการเมืองระดับท้องถิ่นมายาวนาน ไต่เต้าจากระดับอำเภอขึ้นสู่ระดับจังหวัด พร้อมๆ กับสั่งสมอำนาจบารมีต่อเนื่องเป็นที่นับหน้าถือตาของใครๆ รอบกายแวดล้อมไปด้วยลูกน้องคนสนิทและหัวคะแนนใหญ่น้อย ธุรกิจการค้าส่วนตัวยังป้อนเม็ดเงินให้คู่แข่งวัยกลางคนนำมาใช้สร้างสะพานป็นปายสู่การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร...

(อุเทน พรหมแดง. "สังฆานุภาพ," มติชนสุดสัปดาห์.

๑๑-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนปรากฏการณ์ทางด้านการเมือง การปกครองเกี่ยวกับการแข่งขันและการต่อสู้ทางการเลือกตั้งอย่างรุนแรง ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักการเมืองแต่ละฝ่ายต่างเป็นทหาญาติทางการเมือง ซึ่งผู้เป็นพ่อได้สั่งสมอำนาจมีอิทธิพล และมีบารมีไม่แพ้กัน มีคนให้การสนับสนุนทางการเมืองเป็นอย่างดี มีลูกน้องและหวัคະແນ มีนายทุนหนุนหลังเป็นจำนวนมาก การแข่งขันในการเลือกตั้งแต่ฝ่ายของนักการเมืองต่างจัด กลยุทธ์ต่างๆ นานา มาเพื่อให้ตนเองชนะการเลือกตั้ง ถึงแม้สิ่งที่นำมาใช้จะเป็นกลเล่ห์ อบายต่างๆ หรือแม้กระทั่งความโหดร้ายทารุณก็ตาม

เรื่อง หมูบ้านเห็ดทองคำ ผลงานของ กร ศิริวัฒน์ โณ ได้นำเสนอการวางแผน การซื้อเสียงของนักการเมือง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ทุกคนต่างเฝ้ารออย่างใจจดใจจ่อ เห็ดทองคำช่างผุดขึ้นมาในช่วงที่ราคาทองคำ ในตลาดสูงลิบลัว ทองรูปประพรรณบาทหนึ่งราคาเฉียด ๒๗,๐๐๐ บาท เห็ดทองคำ ดอกหนึ่งจึงมีราคาไม่น้อยกว่าทองหนึ่งบาทหลายคนล้วงโทรศัพท์มือถือที่มีเครื่องคิดเลขมา คิดอย่างรวดเร็วเห็ดทองคำทั้งหมด ๕๕๐ ดอก ตรีราคาดอกละ ๒๗,๐๐๐ บาท รวม ราคาเห็ดทองคำทั้งหมด ๑๔,๘๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อเปลี่ยนเห็ดทองคำเป็นเงินได้เกือบสิบล้าน หลายคนตาลุก เงินสิบล้านในความรู้สึกของชาวบ้านมันเต็มตามมหาศาล สามารถทำอะไรได้มากมาย อยากรับอยากเป็นนายอำเภอก็ได้เป็น อยากรับเป็นผู้ว่า ราชการจังหวัดก็ได้ อยากรับเป็นนายกเทศมนตรีอีกสมัยก็ได้เป็น อยากรับเป็น ส.ส. ก็มี โอกาสได้เยอะ หรืออยากเป็นพระครูเจ้าคณะอำเภอหรือเจ้าคณะจังหวัดก็ได้เป็น เงินขนาดนี้เป็นเศรษฐีได้ภายในวันเดียวด้วยซ้ำ ถ้าได้เห็ดทองคำทั้งหมดมาครอบครอง...

(กร ศิริวัฒน์ โณ. “หมูบ้านเห็ดทองคำ,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ๒-๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงการวางแผนการซื้อเสียงของ นักการเมืองที่มีอิทธิพล หากกลุ่มเหล่านี้มีทรัพย์สินจำนวนมาก เขาสามารถที่จะทำการซื้อเสียง เพื่อให้ตนเองได้มาซึ่งตำแหน่งต่างๆ เช่น อยากรับอยากเป็นนายอำเภอก็ได้เป็นอยากรับเป็นผู้ว่า ราชการจังหวัดก็ได้ อยากรับเป็นนายกเทศมนตรีอีกสมัยก็ได้เป็น อยากรับเป็น ส.ส. ก็มีโอกาสดำเนิน หรืออยากเป็นพระครูเจ้าคณะอำเภอหรือเจ้าคณะจังหวัดก็ได้เป็นผู้เขียนได้สะท้อนถึงปัญหาของ การซื้อเสียงของประเทศไทย ซึ่งยังคงมีมากมายทั่วไป หากทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันไม่ซื้อสิทธิ์ ขายเป็นเสียทุกคน ขบวนการการซื้อเสียงของนักการเมืองดังกล่าวก็จะไม่กล้าที่จะทำอีกต่อไป

๕. ความล้มเหลวในการทำงานของนายกรัฐมนตรี

เรื่อง ที่นี่ปิดตามี ผลงานของ ไพฑูรย์ ธีญา ได้นำเสนอบทบาทการทำหน้าที่ของ นายกรัฐมนตรีที่ล้มเหลวในการบริหารประเทศ เกี่ยวกับสถานการณ์ในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...คืนนี้มีข่าวประเด็นด่วนอยู่สองสามข่าว ข่าวแรกข้างรายงานได้ทันอกทันใจ พุดถึงระเบิดคาร์บอมม์ที่ปัตตานี ตามด้วยข่าวต่อเนื่องอีกสองสามเรื่องและข่าวสุดท้ายที่จะเป็นการรายงานการปิดประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจรของนายกรัฐมนตรีสาวสวย เขายับตัวให้อยู่ในท่าผ่อนคลาย รอฟังรายละเอียดของข่าวที่จะตามมาหลังโฆษณาสั้น รายการ คนอ่านข่าวมาดเข้มเอาจริงเอาจัง เริ่มต้นข่าวแรกด้วยการรายงานอย่างตื่นเต้นเกี่ยวกับการวางระเบิดที่ปัตตานี เขาตั้งใจฟังรายละเอียดเพิ่ม คิดดูก็น่าขัน จุดเกิดเหตุห่างจากบ้านของเขาไปเพียงสองกิโลเมตรกว่าๆ แต่เขากลับต้องมาฟังรายละเอียดจากผู้อ่านข่าวที่อยู่ไกลถึงกรุงเทพฯ รายงานแจ้งว่า ระเบิดที่โรงแรมนกแอ่นเป็นระเบิดคาร์บอมม์ มีระเบิดน้ำหนักไม่ต่ำกว่าห้าสิบกิโลที่คนร้ายซุกมันไว้ในรถปิกอัพ แล้วนำไปจอดทิ้งไว้ชิดรั้วด้านหลังโรงแรม ซึ่งเป็นจุดที่ไม่ค่อยพลุกพล่าน ไม่มีใครตาย แต่มีคนบาดเจ็บอยู่บ้าง คนอ่านข่าวทำสีหน้าซึ้งซึ้ง และใส่อารมณ์เพิ่มเติมแต่พองามในจุดที่เขาเห็นว่าควรจะเน้นเป็นพิเศษ โฆษณาค้นข่าวกลับมาอีกรอบเมื่อภรรยาของเขาเดินหน้าเนียนออกมาจากห้องแต่งตัว กลิ่นสบู่และแป้งหอมโยยมาเจือจางเมื่อเธอหย่อนกายลงไถ่ๆ คนอ่านข่าวโผล่หน้ามาใหม่ พร้อมด้วยข่าวปิดท้ายที่รายงานผลการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจรในจังหวัดแถบอีสานใต้ แกนนำในคณะรัฐบาลออกมาพูดถึงความสำเร็จของการประชุมด้วยน้ำเสียงรื่นเริงและมั่นใจ จากนั้นกล้องตัดไปยังภาพงานเลี้ยงรับรองที่จัดขึ้นในโรงแรมหรรษาของจังหวัด เสียงผู้อ่านข่าวมาดเข้มรายงานว่า นายกรัฐมนตรีสาวแสนสวยออกมากล่าวขอบคุณบรรดาแขกเหรื่อ เมื่อผู้สื่อข่าวคนหนึ่งตั้งคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดที่ปัตตานี นายกา สาวสวยจิบปากจิบคอบอกว่า เพิ่งได้รับรายงานข่าวอย่างไม่เป็นทางการเมื่อสักพัก และได้สั่งการผ่านรองนายกฯ กับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องไปแล้ว จากนั้นเธอก็เปลี่ยนเรื่องพูดอย่างรวดเร็ว เป็นจังหวะเดียวกับที่เขาลุกจากโซฟาเดินเข้าไปหยิบบุหรีเพื่อออกไปจุดสูบด้านนอก ขณะเดินไปเปิดประตู เขาได้ยินเสียงผู้อ่านข่าวพูดว่า นายกรัฐมนตรีได้ร้องเพลงคาราโอเกะทำเพลงรวดเร็วในคืนนี้นับเป็นวาระพิเศษที่หายากจริงๆ ตอนเขาผลักประตูออกไป ยังได้ยินเพลงจากนายกฯ สาวแสนสวยดังไล่หลังตามมาเจ้อยแจ้ว “สุขกันเถอะเรา เคร้าไปทำไม”

(ไพฑูริย์ ธัญญา. “ที่นี้ปัตตานี,” เนชั่นสุดสัปดาห์. ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอความล้มเหลวในการบริหารประเทศ โดยมีการรายงานข่าวเรื่องระเบิดคาร์บอมม์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในขณะที่นายกรัฐมนตรีนำคณะรัฐมนตรีประชุมสัญจรในพื้นที่จังหวัดแถบอีสานใต้ แต่นายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวว่า เพิ่งได้รับรายงาน และได้สั่งการไปยังรองนายกฯ และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องแล้ว และนายกรัฐมนตรีก็ยังร่วมงานเลี้ยงขอบคุณ ร้องเพลงคาราโอเกะ มีความสุข สนุกสนาน ในขณะที่สถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงมีการวางระเบิดและมีผู้ก่อการร้ายอยู่ทุกวัน

จากการศึกษาปรากฏการณ์ด้านการเมืองการปกครองของไทยในเรื่องสั้นจากนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ มีจำนวน ๑๓ เรื่อง ทำให้เห็นว่าการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย ยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองการปกครอง เช่น การชุมนุมประท้วงทางการเมืองจนลุกลามนำไปสู่การปะทะกันระหว่างกลุ่มต่างจนบาดเจ็บและเสียชีวิต มีเหตุการณ์ความวุ่นวายเกิดขึ้นในบ้านเมือง ประชาชนแตกแยก แยกความสามัคคี ประชาชนแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มคนเสื้อเหลือง กลุ่มคนเสื้อแดง และกลุ่มอื่นๆ อีกมากมายที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกัน การเลือกตั้งของการเมืองท้องถิ่นที่แข่งขันกันรุนแรง นักการเมืองแก่งแย่งอำนาจกันมากขึ้น ปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ททุจริต การเลือกตั้งใช้อิทธิพลและระบบอุปถัมภ์ในท้องถิ่นเพื่อข่มขู่ประชาชน อีกทั้งยังใช้อำนาจรัฐและอำนาจเงิน เพื่อให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้งทุกวิถีทางบนความอ่อนแอและฉ้อฉลของคณะกรรมการการเลือกตั้งบางคนที่ไม่สามารถทำให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริตเที่ยงธรรม เมื่อการเลือกตั้งเต็มไปด้วยการทุจริตฉ้อฉลและใช้เงินเป็นตัวตั้ง เกิดการตอบแทนบุญคุณต่อนายทุนของพรรคการเมือง

ปรากฏการณ์ทางด้านการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยปรากฏการณ์ทางการศึกษาในเรื่องสั้นจากนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง ผู้วิจัยพบว่า เรื่องสั้นที่นำเสนอปรากฏการณ์ทางการศึกษา จำนวน ๑๗ เรื่อง ดังนี้

๑. ปัญหาความยากจน

เรื่อง รอยข่วน ผลงานของ ปกาศิต แมนไทยสงค์ ได้นำเสนอปรากฏการณ์ทางการศึกษาเกี่ยวกับความยากจนต้องไปเป็นเด็กวัด อาศัยชั่วคราวกับบาตรพระจนเรียนจบและมีงานทำ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ชาวยุชยันนับเป็นเพื่อนสนิทผมที่ผมคิดเชื่อมากกว่าคนไหนๆ เขาอายุมากกว่าผมสามปี ตอนเรียนมหาวิทยาลัยปากร เขาอยู่วัดมหาธาตุ ส่วนผมอยู่วัดวิเศษย่านฝั่งธนฯ ความยากจนทำให้เราสองคนกลายเป็นเด็กวัดอาศัยชั่วคราวกับบาตรพระจนเรียนจบ...

(ปกาศิต แมนไทยสงค์. “รอยข่วน,” เนชั่นสุดสัปดาห์.

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอทางการศึกษาเกี่ยวกับความยากจนของชายหนุ่มทั้งสองที่เป็นเพื่อนรักกัน เขาทั้งสองมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้มาใส่ตัวจึงมาอาศัยอยู่วัดเพื่อปรณนิบัติพระภิกษุสงฆ์ ถึงแม้ว่าจะอยู่คนละวัดก็ตาม และอาศัยชั่วคราวกับบาตรในการดำรงชีวิต อีกทั้งพระอาจารย์ก็ได้ส่งให้ทั้งสองเรียนหนังสือจนจบการศึกษาระดับ

มหาวิทยาลัยที่ดี และมีงานทำที่ดี หากครอบครัวใดมีฐานะยากจนไม่มีเงินพอจะส่งลูกหลานอยู่บ้านเช่า จึงจำเป็นต้องมาอยู่กับหลวงที่ หลวงตา ตามวัดต่างๆ ในเมืองหลวงเพื่อศึกษาหาความรู้ หลายต่อหลายคนในอดีตอาศัยข้าววัด และได้ร่ำเรียนจนจบปริญญาเป็นใหญ่เป็นโตในบ้านนี้ เมืองนี้ สมัยก่อนตามวัดในเมืองหลวง พระแต่ละรูปจะมีลูกศิษย์มากมาย จนล้นวัด พระรูปใดมีญาติพี่น้อง ต้องการเข้ามาเรียนในกรุงเทพ แต่พ่อแม่ไม่มีเงินส่ง ไม่มีค่าที่พัก ก็จะฝากลูกหลานมาอยู่วัด เพื่อขัดเกลาจิตใจ และส่งให้เรียนจนจบปริญญา จนมีงานทำสร้างฐานะตัวเองขึ้นอย่างมั่นคง และไม่ลืมที่จะกลับไปตอบแทนคุณของวัดและหลวงพี่ที่ให้โอกาส

เรื่อง ในรอยยิ้มเธอ ผลงานของ โถ้เรบอ ได้นำเสนอปรากฏการณ์ปัญหา ด้านการศึกษาที่มีการศึกษาระดับต่ำ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เขาไม่ทนอายุอีกแล้ว รับเงินเดือนเสร็จย่องเงียบสมัครงานใหม่เป็นกรรมกร หิ้วปูนให้ช่างฉาบตึกจนแขนห้อย ไม่ไหวแล้วออกไปเป็นเด็กปั๊มคอยบริการเติมน้ำมัน ด้วยพื้นฐานความรู้ ป.๖ จากบนตอย ไม่ประสีประสาอะไรกับเครื่องยนต์ ว่ารถชนิดไหนใช้น้ำมันอะไร ความเชื่อเช่าทำเรื่องจนได้เมื่อล่อรถแก๊งคั่นงามของสาวสวยด้วยน้ำมัน โซล่า เสียเต็มถัง ทั้งเจ้าของปั๊มเจ้าของรถกระหน่ำคำตำใส่กระเทือนทั้งชนเผ่า เขาได้แต่สูมความโกรธเคืองไว้กับตัว จำทนทำงานชดใช้ความเสียหายหลายเดือนปลดหนี้ได้ เดินออกจากปั๊มน้ำมันไปเป็นเด็กเสิร์ฟในผับแห่งหนึ่ง นอกจากเสิร์ฟอาหารตามโต๊ะแล้ว เขาได้รับมอบหมายให้คอยดูแลบริการเครื่องดื่ม แก่นักร้องในร้าน...

โถ้เรบอ. "ในรอยยิ้มเธอ," มติชนสุดสัปดาห์. ๑๐-๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนระบบการศึกษาของไทย ที่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับคนชั้นล่างยังอ่อนด้อยในเรื่องการศึกษา มีความรู้เพียงแค่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อจบออกมาแล้ว เข้าสู่งานทำงานก็อาจเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ตัวละครในเรื่องจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีอาชีพเป็นกรรมกรหิ้วปูน และเปลี่ยนงานมาเป็นเด็กปั๊มเติมน้ำมัน จากนั้นก็เกิดปัญหาเนื่องจากเติมน้ำมันผิด ทำให้เจ้าของรถและเจ้าของปั๊มลงโทษด้วยการให้ทำงานใช้หนี้ สุดท้ายต้องลาออกเพื่อมาทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟอาหารในร้านและดูแลบริการนักร้องในร้าน จะเห็นได้ว่าการศึกษาก็มีส่วนสำคัญในการทำงาน หากไม่มีความรู้ การทำงานอาจเกิดปัญหาต่างๆ ตามมาก็เป็นได้

เรื่อง แมวดำ ตึกแก และผีพราย ผลงานของ ชูติเดช ยารังษี ได้นำเสนอระบบการศึกษาของไทยในระดับชนชั้นรากหญ้าไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าที่ควร ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ ผมไม่อยากดูถูกความคิดของคนรากหญ้าสักเท่าไร
คนพวกนี้ส่วนใหญ่เรียนไม่จบชั้นประถมด้วยซ้ำ...

(ชุตติเดช ยารังสี. “แมวดำ ตุ๊กแก และมีพราย,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ๖-๑๒ มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องข้างต้นนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอถึงระดับการศึกษาของชนชั้นรากหญ้า ซึ่งเขาอาจไม่ได้การศึกษาที่สูง อันเนื่องมาจากปัญหาความยากจน จนถูกเหยียบย่ำจาก คนชั้นกลางและชั้นสูงหนักมากขึ้นว่าไม่มีความรู้ไม่ได้รับการศึกษา หากคุณเป็นคนรากหญ้า จะรู้สึกอย่างไร คงไม่มีใครอยากเกิดมาเป็นรากหญ้าที่ต้องอยู่ต่ำทนต่อการเหยียบย่ำไปมา ของสิ่งมีชีวิตที่ใหญ่กว่า จึงไม่มีใครหรอกที่จะอยากเกิดมาเป็นคนจน แต่เมื่อเกิดมาจนแล้ว พวกเขา ก็ดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้พ้นจากคำว่ารากหญ้า และควรได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

๒. ปัญหาของวงการครู

เรื่อง ของขวัญชิ้นสุดท้าย ความตายของลุงเหม ผลงานของ ปกาศิต แมนไทยสงค์ ได้นำเสนอปัญหาทางการศึกษาซึ่งครูหันไปประกอบอาชีพเสริมเพื่อหารายได้ มาเลี้ยงชีพจนลืมหาชีพครู ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ครูทิพย์หันมายึดอาชีพเสริม สร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำให้กับตัวเอง มันก็น่าจะเป็นอย่างนั้น เพราะรายรับรายจ่ายในยุคสมัยที่ต้องใช้เงินซื้อหา ครูหลายคนในโรงเรียนจึงต้องหันไปไขว่คว้าหาอาชีพเสริมกันยกใหญ่ หลายคนทำเป็นเรื่องเป็นราว ไม่ว่าจะเป็นการขายประกัน ขายผลิตภัณฑ์สินค้ายี่ห้อต่างๆ ที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่า ไม่ว่าจะบ้านหรูหลังใหญ่หรือรถเก๋งคนงาม ดูเหมือนว่าโรงเรียนแห่งนี้ เริ่มมีคนไม่ศรัทธาในอาชีพซิดๆ เขียนๆ บนกระดานดำ ที่ทำให้พวกเขาชักหน้าไม่ถึงหลังบางคนเมื่อมีหนี้สินมากเข้า ถูกเจ้าหนี้รับเร้า จะเอาให้ได้ ไม่จั้นดอกบานเบอะบางคนถึงขั้นโดนข่มขู่เอาชีวิต สุดท้ายก็ไม่มียะจิตกะใจจะสอนลูกศิษย์ที่นั่งหน้าสลอนมองกระดานดำ ครูหลายคนในโรงเรียนจึงออกแรงซิดเขียนไปตามหน้าที่ เมื่อมีทางเลือกเฉียดกรายมาให้เห็นก็ต้องตะเกียกตะกายไขว่คว้า มันเหมือนแสงสุดท้ายที่ปลายอุโมงค์ เครื่องขายขายตรงในโรงเรียนเข้ามาเผยแพร่อย่างรวดเร็วราวกับเชื้อร้าย มันกลายเป็นสิ่งทำทลายในรูปแบบใหม่...

(ปกาศิต แมนไทยสงค์. “ของขวัญชิ้นสุดท้ายความตายของลุงเหม,” เนชั่นสุดสัปดาห์. ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาทางการศึกษาเกี่ยวกับครูหันไปประกอบอาชีพเสริมเพื่อหาได้รายได้มาใช้ในชีวิตประจำวัน จนครูบางคนไม่ศรัทธาในอาชีพที่ต้องซิดๆ เขียนๆ บนกระดานดำ ไม่สนใจที่จะสอนลูกศิษย์ ทำให้คุณภาพการศึกษาต่ำ จึงเป็นปัญหาด้านการศึกษาอย่างแท้จริง

เรื่อง ดันยางโพรง ผลงานของ นฤมิตร ประพันธ์ ได้นำเสนอปัญหา
ด้านการลอกผลงานทางวิชาการของวงการครู ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ในช่วงปีหลังๆ มานี้ นั่นคือการแห่ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อการได้เลื่อน
วิทยฐานะเป็นครูชำนาญการหรือชำนาญการพิเศษ (ที่ผมเองได้ฟังเพียงชื่อก็ปวดหัวแล้ว)
ของเพื่อนครูคนอื่นๆ แทบหมดทั้งโรงเรียน หลอนไม่เห็นดีเห็นงามด้วย และไม่ยอมที่จะ
ลงมือทำ ด้วยเหตุผลที่ล่อนอธิบายได้เป็นเรื่องเป็นราว “ถ้าเราจะประเมินผลครุว่ามี
คุณภาพหรือไม่ เราน่าจะประเมินผลเอาจากเด็กดีกว่าไปให้ครูเสียเวลาสอน ไปทำผลงาน
ลงในกระดาษเป็นเล่มๆ เอาไปเอามาก็ไม่วายไปลอกกันมา หรือไปจ้างคนอื่นเขาทำมีไม่กี่
คนหรอกที่คิดสร้างสรรค์ทำเอง หรือถ้าทำไปแล้วก็ยังคงอุตสาหะไปหาทางวิ่งจ่ายให้ถูก
โต๊ะถูกคน แบบนี้เราจะมีหน้าไปด่านักการเมืองว่าพวกนั้นเอาเปรียบประชาชนด้วยการ
คอร์รัปชันกันอีกหรือ”...

(นฤมิตร ประพันธ์. “ดันยางโพรง,” เนชั่นสุดสัปดาห์, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕, หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนนำเสนอปัญหาด้านการลอกผลงานทางวิชาการของ
วงการครูเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการเพื่อให้ครูได้เลื่อนวิทยฐานะของตนเอง จนทำให้ครู
ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูกศิษย์ เพราะแทนที่ครูจะเอาเวลาที่พอจะมีอยู่มาคิดค้นวิธีการสอน
การเตรียมการสอน แต่ต้องมาคิดหาถ้อยคำ เอาเวลาไปทำงานเอกสารและวิธีการเขียนผลงาน
ทางวิชาการ ของตัวเองแทน ผลก็คือเด็กก็รับผลกระทบคือคุณครูไม่มีการเตรียมการสอนเด็กก็ต้อง
เรียนตามบุญตามกรรมและไม่มีความรู้ เพราะครูเอาเวลาไปทำงานเอกสารวิทยฐานะ ทำให้เด็ก
นักเรียนไม่มีคุณภาพ ปัญหาอีกอย่างที่ยังแก้ไขได้ยาก คือ ปัญหาด้านการลอกผลงานทาง
วิชาการหรือการคัดลอกหรือนำผลงานของคนอื่นมาดัดแปลงให้ต่างไปจากเดิมหรือเกือบ
เหมือนเดิมกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีการอ้างถึงผลงานของคนอื่น ทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดพลาด
คลาดเคลื่อนไปจากความถูกต้องเป็นจริงและอาจเกิดความสับสนในการอ้างอิงได้ ปัจจุบันปัญหา
การจ้างทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะก็มีให้เห็นจนชินตา เพราะไม่มีความรู้ในการ
ทำผลงาน เมื่อไปจ้างทำผลงานผลงานที่ได้ ครูคนที่จ้างก็ไม่เข้าใจในผลงานเพราะไม่ได้ทำด้วย
ตนเอง ในสภาพปัจจุบันการทำผลงานทางวิชาการของครู มีบางส่วนไม่ได้จัดทำด้วยความรู้
ความสามารถของตนเอง หากแต่มีเงินเข้ามาเกี่ยวข้องคือจ้างทำ ในส่วนนี้จะไม่ได้ประโยชน์อะไร
เลย เพราะไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติจริงจากห้องเรียน หากแต่ว่าครูไปจ้างผู้เชี่ยวชาญนอกโรงเรียน
ทำให้เสร็จแล้วก็นำมาเสนอขอวิทยฐานะให้กับตัวเองแถมยังตามไปจ้างวิ่งเต้นจ่ายเงินให้กับ
กรรมการตรวจผลงานกรรมการตรวจผลงานทางวิชาการอีกเพื่อให้ผ่านผลงานทางวิชาการของ
ตัวเอง ในรายแบบนี้ นอกจากไม่เกิดผลดีต่อวงวิชาการและเด็กแล้วยังเสียหายต่อรัฐอีกเพราะรัฐ
ต้องเสียเงินค่าจ้างจ่ายค่าวิทยฐานะเพิ่ม ในขณะที่ครูยังคงมีคุณภาพเท่าเดิม แต่คุณภาพทาง
การศึกษาแย่งลงทุกวัน

เรื่อง ดาวสองดวง ผลงานของ มีเกียรติ แซ่จิว ได้นำเสนอปรากฏการณ์
ด้านปัญหาการศึกษาเกี่ยวกับข้าราชการครู ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เธออาศัยอยู่กับคนรักซึ่งมีอายุมากกว่าถึงสิบปี ฝ่ายชายเป็นครูประจำชั้นประถม
ชอบดื่มอยู่เป็นนิจและกลับบ้านดึกเป็นประจำ ส่วนเขาบ้านอยู่ติดกับเธอ มักเปิดประตู
รั่ววิ่งมาหาทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงร้องและกีตาร์คู่ใจของเธอ...

(มีเกียรติ แซ่จิว. “ดาวสองดวง,” เนชั่นสุดสัปดาห์. ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนปรากฏการณ์ด้านปัญหาเกี่ยวกับครู
ผู้ชายคนหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวละครในเรื่อง ครูคนดังกล่าวเป็นครูประจำชั้นของนักเรียนประถมศึกษา
ครูคนนี้ชอบดื่มเหล้าเป็นประจำจนติดเหล้า เมื่อดื่มจนเมามายก็กลับบ้านดึก ทำให้เกิดปัญหา
การทะเลาะเบาะแว้งของสามีภรรยา เกิดปัญหาครอบครัวที่อาจแก้ไขไม่ได้

เรื่อง โจทย์ระคน ผลงานของ วรวิช ทรัพย์ทวีแสง ได้นำเสนอพฤติกรรม
การทุจริตในการสอบ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ปีกกระดาษบนโต๊ะคว่ำหน้าซ่อนข้อความในแต่ละแผ่น เขาพยายามเพ่งหารอย
หมึกพิมพ์ที่อาจจะซึมถึงด้านหลัง แต่กระดาษที่ขุ่นหนาและเนื้อดีเกินกว่าจะเกิด
ปรากฏการณ์เช่นนั้นได้ หลังจากเหลือบมองซ้ายขวาโดยแสร้งว่านั่งนิ่งรอสัญญาณเหมือน
คนอื่นๆ ก็ไม่พบผู้คุมสอบเดินลาดตระเวนตรวจความเรียบร้อยอยู่บริเวณใกล้เคียง
เขาห่อริมฝีปากแล้วพ่นลมแผ่วๆ ไปยังมุมปีกกระดาษเบื้องหน้า ไม่มีที่ท่าว่ามันจะขยับ
เขยื้อนแม้แต่แผ่นบนสุดท้ายก็ตาม เขาเหลือบมองซ้ายและขวาอีกครั้งโดยที่ลำตัวยังตั้ง
ตรงเหมือนเดิม มีเสียงไอจากที่ไม่ไกลนัก ดังขึ้นอย่างเรื่อรัง เขาเม้มปาก พ่นลมสั้นๆ
ทว่าแรงและเร็วไปยังจุดหมายเดิม เสียงไอ กลบ เสียงกระสุนลมนั้นได้แนบเนียน
มุมกระดาษนั้นเผยออกขึ้นเพียงเสี้ยววินาที แต่นานพอจะ让他เห็นสิ่งที่อยู่บนแผ่นกระดาษ
เขารู้สึกหัววูบเหมือนเพิ่งโดนผลึกให้ร่วงหล่นจากยอดดึกที่สูงที่สุดในโลก แล้วเสียงฝีเท้า
หนึ่งก็มาหยุดอยู่ด้านหลังเขา...

(วรวิช ทรัพย์ทวีแสง. “โจทย์ระคน,” มติชนสุดสัปดาห์.

๑๓-๑๔ มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอพฤติกรรมในการทุจริตการสอบของ
ชายคนหนึ่งที่ยพยายามลอกข้อสอบ โดยการเหลือบมองและพ่นลมใส่ข้อสอบของคนอื่นๆ
เพื่อให้ตัวเองเห็นคำตอบ ทำเสียงกระโถกกระแอมเพื่อให้ผู้คุมสอบสงสัยหรือจับทุจริตได้
ซึ่งเป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสม และหากกรรมการคุมสอบจับทุจริตได้ อาจถูกตัดสิทธิ์ใน
การสอบครั้งนั้น อาจถูกดำเนินคดีตามกฎหมายได้

เรื่อง เรื่องโง่ๆ ของข้าพเจ้า ผลงานของ บุญถม วันสูง ได้นำเสนอระบบ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งมีความจำเป็นต่อการศึกษาไทย ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เพื่อนคนหนึ่งของข้าพเจ้าโทรศัพท์มา ตอนสายของวันพฤหัสบดีหนึ่งใน เดือนสิงหาคม ในห้องพักครูที่ข้าพเจ้านั่งอยู่นั้นไม่มีคนอื่น เนื่องจากพวกเขาเหล่านั้น มีคาบสอน แต่ข้าพเจ้ากำลังว่างรอเวลาเพื่อไปสอนในคาบต่อไป เสียงเด็กนักเรียนท่อง บทอาขยานดังมาจากห้องเรียนชั้นล่าง “เกิดมาเป็นคน หนังสือเป็นต้น วิชาหนาเจ้า ถ้ามันไม่รู้ อดสูอายุเขา เพื่อนฝูงเยาะเย้ย ว่าเง่าโง่ ล่างคนเกิดมา ไม่รู้วิชาเคอะอยู่ จนโตไปเป็นข้าเขาเพราะเง่าเพราะโง่”...

(บุญถม วันสูง. “เรื่องโง่ๆของข้าพเจ้า,” เนชั่นสุดสัปดาห์.

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องข้างต้นนี้ ผู้เขียนได้สะท้อนระบบการเรียนการสอนเกี่ยวกับการสอนให้ นักเรียนท่องอาขยาน ในรายวิชาภาษาไทย ยังมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ประโยชน์อย่างมาก การเรียนในบางสาขาวิชายังมีความจำเป็นต้องท่องจำอยู่มาก ผู้เรียนบางคนไม่อาจเข้าใจได้หรือ อาจไม่ทราบความหมายที่เรียนในขณะที่เรียน แต่จำเป็นต้องเรียนในเนื้อหา นั้น การใช้วิธีท่องจำจึง เป็นวิธีการเรียนที่ดีที่สุดสำหรับเนื้อหา นั้น โดยเฉพาะเนื้อหาประเภทที่ต้องใช้ความจำ เช่น กฎหมาย สูตรทางวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ และภาษาไทย เป็นต้น ผู้เรียนต้องท่องจำไว้ ก่อนเพื่อการสอบ แต่การเรียนแบบท่องจำนั้นถูกโจมตีจากนักการศึกษาในปัจจุบันว่าไม่สร้าง ปัญญาให้กับผู้เรียน เป็นการสอนแบบเก่าล้าสมัย นักเรียนท่องเนื้อหาที่เรียนได้แบบนกแก้ว นกขุนทอง โดยไม่รู้ความหมายเป็นสิ่งไม่ดีในกระบวนการของ การเรียนการสอน ดังนั้นการท่อง บทอาขยาน อ่านนิทานร้อยบรรทัด จึงไม่มีในหลักสูตรและการเรียนการสอนในปัจจุบัน

เรื่อง สุสานวาทกรรม ผลงานของ วิภู ชัยฤทธิ์ ได้นำเสนอสถานการณ์ ทางการศึกษาของไทยในด้านการสอนภาษาที่สามในโรงเรียน ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...บ่บอกว่าภายในเวลาไม่เกินสามปีมีสิ่งที่ไม่น่าเชื่อตามมาในเวลานั้นสอง ประการ อย่างแรก คือ มีการปรับใช้ภาษาจีนเป็นภาษาที่สามในโรงเรียนทั่วโลก อย่างเป็นทางการ...

(เขตวัน เตือประโคน. “สุสานวาทกรรม,” มติชนสุดสัปดาห์.

๖-๑๒ มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องข้างต้นนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอการเรียนการสอนภาษาที่สามในโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยนั้น คือ ภาษาจีน นอกจากภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกัน อย่างสากลแล้ว ต่อไปเชื่อว่าภาษาจีนน่าจะเป็นภาษาที่สำคัญในอนาคตดังนั้นภาษากลางที่

๓ ของคนไทยนอกจากภาษาไทย และภาษาอังกฤษก็น่าจะเป็นภาษาจีนเพราะว่าองค์กรใหญ่ ๆ ที่ทำงานในไทยก็เป็นของคนจีนหรือเกี่ยวข้องกับประเทศจีนทั้งนั้นขณะที่สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนวิชาเอกภาษาจีนในระดับอุดมศึกษามี ๕๕ แห่งในไทยส่วนใหญ่ก็มีคุณภาพใกล้เคียงกันแต่จะแยกความจำเป็นของการเรียนการสอนออกไปตามความต้องการของผู้เรียน ทั้งเรียนเพื่อใช้ดำเนินธุรกิจสื่อสาร หรือด้านอื่น ๆ ภาษาจีนก็ถือเป็นอีกภาษาหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กันยิ่งในยุคนี้ที่ประเทศจีนได้ก้าวเข้ามาเป็นมหาอำนาจของโลกคนใหม่แทนชาติตะวันตกทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน ดังนั้นคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่หลายคนอาจจะต้องเรียนรู้ภาษาจีนเอาไว้สักภาษาหนึ่งเพื่อเตรียมความพร้อมหากจะตัดสินใจร่วมทำธุรกิจกับคนจีนในอนาคต ส่วนประเทศไทยเองก็มีความสัมพันธ์อย่างเหนียวแน่นในทุกระดับกับประเทศจีนโดยเฉพาะเรื่องการค้าเห็นได้จากการส่งออกและนำเข้าสินค้าส่วนใหญ่ก็เกี่ยวข้องกับประเทศจีนเป็นลำดับต้น ๆ และยิ่งในเวลาอันใกล้นี้จะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือเออีซีด้วยความที่เป็นภูมิภาคเนื้อหอมแห่งใหม่ของโลกก็ช่วยดึงดูดประเทศจีนให้ความสนใจหอบเงินเข้ามาลงทุนในภูมิภาคนี้เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

เรื่อง เด็กน้อยผู้มาไกลเกินกว่าจะถอย ผลงานของ รมณ กมลนาวิน ได้นำเสนอปัญหาของนักเรียนที่แอบหนีเรียนไปเล่นเกมออนไลน์ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...“ก็ตอนที่มันบอกคนอื่นว่าโดนจับ ความจริงมันแอบหนีโรงเรียนไปเล่นเกมส์ที่ร้านไกลเดินท่หมู่บ้านเกศิริโนน”

(รมณ กมลนาวิน. “เด็กน้อยผู้มาไกลเกินกว่าจะถอย,” เนชั่นสุดสัปดาห์. ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวนี้ ผู้เขียนได้สะท้อนปัญหาของระบบการศึกษาไทย ปัญหาเด็กนักเรียนติดเกมออนไลน์ในปัจจุบัน กลายเป็นปัญหาที่สำคัญที่ต้องแก้ไขให้หมดจากสังคมไทย ตัวละครในเรื่องซึ่งเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนแห่งหนึ่งทางภาคใต้ ได้วางแผนโกหกผู้ปกครองว่าโดนจับไปแลกค่าไถ่ เพื่อตนเองจะได้หนีไปเล่นเกมส์เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ วางแผนโกหกพ่อแม่ผู้ปกครองตัวเอง แอบหนีเรียนเพื่อไปเล่นเกมส์ เกมส์ที่เด็กชื่นชอบเป็นเกมการต่อสู้ที่ต้องการเอาชนะ และเกมส์จะมีระดับความยากเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ หากเล่นแพ้ก็น่าจะกลับไปเล่นอีกครั้ง เพื่อให้ตนเองชนะส่งผลกระทบต่อเด็ก คือไม่อยากเป็นโรงเรียน ไม่สนใจการเรียน ไม่สนใจที่จะทำการบ้าน และถึงขั้นร้ายแรงคือ หนีเรียนหรือแอบหนีออกจากบ้านเพื่อจะไปเล่นเกมส์การเรียนก็อย่าแยะ และกลายเป็นปัญหาของระบบการศึกษาไทยไปแล้ว

เรื่อง ในดินแดนวิชาธร ผลงานของ เว็งหมาบ้า ได้นำเสนอปัญหาด้านการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการฆ่าตัวตายของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่ออกผลการเรียนให้เขาสอบไม่ผ่าน ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคเหนือ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ผมเปิดซองจดหมายที่ไม่ได้ปิดผนึกไว้ซ้ำๆ แล้วคลี่กระดาษสีขาวซึ่งพับเป็นรูปสี่เหลี่ยมสองทบออกอ่านอย่างสับสน อัสตงบอกไว้ในจดหมายว่าเขาเสียใจที่เขาเรียนไม่จบ เขาถูกทางบ้านตำหนิว่าโง่และทำให้คนอื่นเดือดร้อนต้องส่งเสียค่าเล่าเรียนให้อัสตงเขียนจดหมายฉบับนั้นถึงสุรณี แต่ผมไม่ขยายความให้คุณฟังหรือกว่าเขามีความสัมพันธ์อย่างไรกับสุรณี และบอกไว้ก่อนเลยว่ากรุณาอย่างคิดไปเอง เพราะคุณจะต้องเข้าใจพวกเขาผิดไปแน่ๆ สำหรับผม หัวใจของจดหมายฉบับนี้ก็คือเขาต่อว่าอาจารย์อย่างผม (อัสตงระบุ ชื่อผมไว้ชัดเจน) เขาตัดพ้อที่ผมไม่ช่วยให้เขาสอบผ่านและคิดว่าผมจงใจแกล้งเขา คำที่เขียนนั้นไม่ใช่คำหยาบคายแต่ก็ทำให้ใบหน้าผมร้อนผ่าวด้วยความโกรธและกลัวผสมกัน ซึ่งจริงๆ แล้วผมบอกไม่ได้หรอกว่านั่นเป็นความรู้สึกชนิดไหน ผมรู้สึกเหมือนเก้าอี้ที่ผมนั่งค่อยๆ จมลงในพื้นห้องอย่างช้าๆ “ตำรวจไม่เห็นจดหมายนี้หรือครับอาจารย์” สุรณีพูด ผมคิดว่าเขาคงเป็นห่วงผมและกลัวว่าจะเกิดเรื่องอื้อฉาวจึงนำจดหมายลาตายของอัสตงมาให้ผมก่อน “ใครเห็นจดหมายนี้บ้าง” ผมได้ยินเสียงตัวเองพูดประโยคนั้นอยู่ไกลลิบ ไกลขนาดข้ามสนามฟุตบอลไปอีกฝั่งหนึ่ง กระมัง “ผมให้แม่กับพี่ดูครับ แม่บอกให้ผมเอามาให้อาจารย์” “พ่อแม่อัสตงเดินทางมาถึงแล้วหรือ” “วันนี้พวกเขาจะเคลื่อนศพไปจังหวัดบ้านเกิด”

(เว็ทหมาบ้า. “ในดินแดนวิชาธร,” มติชนสุดสัปดาห์.

๓๐ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงการฆ่าตัวตายของนักศึกษาคนหนึ่ง que เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยชื่อดังทางภาคเหนือ ด้วยพ่อแม่เป็นผู้ส่งให้ศึกษาเล่าเรียนด้วยความหวังของพ่อแม่ที่มุ่งหวังให้ลูกเรียนจบ และมีงานทำที่ดีกว่าพ่อแม่เป็นที่พึงของครอบครัว เป็นความหวังอันสูงสุด แต่เหตุการณ์ไม่คาดคิดก็มาถึง เมื่ออัสตงสอบไม่ผ่านในรายวิชานั้น และสอบตกซ้ำซ้อนถึงสองครั้ง และอัสตงก็ไปสอบเป็นครั้งที่สามกับอาจารย์ท่านหนึ่ง ถ้ายังสอบไม่ผ่านอัสตงจะถูกรื้อไทรในทันที และผลการสอบของอัสตง คือ อัสตงสอบไม่ผ่านด้วยคะแนน ๔๘ คะแนน ทำให้อัสตงเสียใจมากและตัดสินใจจบปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายและทิ้งจดหมายลาตายไว้กับเพื่อนสนิท ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน และไม่เฉพาะนักศึกษาที่ฆ่าตัวตาย แต่ยังมีอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีภาวะความเครียดทั้งปัญหาสุขภาพ ปัญหาในการทำงาน ปัญหาเรื่องส่วนตัว ทำให้เขาตัดสินใจฆ่าตัวตายหนีปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาของวงการการศึกษาของไทยที่ทุกฝ่ายต้องร่วมหาทางแก้ไขปัญหานี้ต่อไป

เรื่อง คุณธรรมของเรา ผลงานของ จรัล มานตรี ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านการศึกษากเกี่ยวกับความไม่ฝันในด้านการศึกษา ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ในเรื่องความชีวิติที่ผมให้เธอเขียนส่งมานั้น เธอบอกว่า เธอเป็นคน
กรุงเทพฯ พ่อเสียชีวิตไปแล้วและต้องอยู่กับแม่เพียงลำพัง โดยมีเธอเป็นลูกสาวคนเดียว
เธอมีความฝันว่า หลังคว้าปริญญาฝากแม่ได้แล้ว หลังเรียนจบ เธออยากทำงานที่
เกี่ยวข้องกับนิตยสาร สิ่งนี้ทำให้เธอจะตั้งใจเรียน แตกต่างจากนักศึกษาที่เหลื่อที่มามลง
เรียนวิชานี้เพราะเป็นวิชาเลือกและเรียนให้มันครบๆ ส่งเดชตามหลักสูตรไปก็เท่านั้น...

(จรัล มานตรี. “คุณธรรมของเรา,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๑๓-๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านความใฝ่ฝันในด้
การศึกษาของนักศึกษาสาวคนหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวละครในเรื่องเธอใฝ่ฝันว่าอยากเรียน ให้จบ
การศึกษา เธอตั้งใจเรียนในรายวิชาทุกวิชา เธอมีความหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้ว เธอจะเอาใบ
ปริญญาไปฝากผู้เป็นแม่ อีกหังเมื่อเรียนจบแล้วเธออยากจะทำงานในสาขาวิชาที่ได้เรียนมาใช้ให้
เกิดประโยชน์

เรื่อง พินัยกรรมของชายวัยกลางคน ผลงานของ ตึก วงรัฐฯ ได้นำเสนอ
ความใฝ่ฝันของนักเรียนคนหนึ่งที่มีความใฝ่ฝันว่าจะต้องสอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง
ในเมืองหลวงให้ได้ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เขาเดินอยู่กับความเงียบและผู้คน เดินอยู่กับหมาและแมว เนิ่นนานแล้ว
เขาเดินข้ามสะพานพุทธฯ ทุกวัน เดินจากบ้านเช่าในสลัมหลังสุเหร่าสี่แยกบ้านแขกไป
โรงเรียนสวนกุหลาบฯ แรกนั้นเมื่อจำเป็นต้องเข้ามาเมืองหลวงเขาไม่เคยรู้เลยถึงเกียรติ
ศักดิ์ของโรงเรียนเชิงสะพานพุทธฯ ตรงข้ามวัดเลียบ รู้เพียงว่า ถ้าสอบเข้าไม่ได้ก็ไม่ได้
เรียนหนังสือต่อแน่ เมื่อสอบได้เขาเขียนจดหมายกลับไปบอกครูใหญ่ที่ขอนแก่น
ครูใหญ่เอาจดหมายของเขาไปอ่านหน้าเสาธงให้นักเรียนทุกๆ คนรับรู้ ไม่ใช่คนหลงคน
หลงตัวเอง มันคิดอยู่แต่เพียงว่า กูก็ศิษย์มีครู...

(ตึก วงรัฐฯ. “พินัยกรรมของชายวัยกลางคน,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๑-๗ มิถุนายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอความใฝ่ฝันของนักเรียนคนหนึ่งที่มี
ความใฝ่ฝันว่าจะต้องสอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในเมืองหลวงให้ได้ และนักเรียนคน
ดังกล่าวก็ทำตามความใฝ่ฝันของตนเองได้ เป็นความภาคภูมิใจของเขามาก เขาจึงเขียนจดหมาย
กลับไปบอกครูใหญ่ที่ขอนแก่น ถึงความดีใจและความภาคภูมิใจของตนเอง เมื่อครูใหญ่ได้รับ
จดหมาย ครูใหญ่จึงเอาจดหมายของเขาไปอ่านหน้าเสาธงให้นักเรียนทุกๆ คนรับรู้ถึงความสำเร็จ
ของนักเรียนคนดังกล่าว เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนรุ่นต่อไป

๓. ปัญหาด้านนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี

เรื่อง กติกาของเพื่อน ผลงานของ เซตวัน เตือประโคน ได้นำเสนอนโยบายเรียนฟรีของรัฐบาลที่ยังไม่ปัญหาอยู่ในปัจจุบัน ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ผมก็อย่างจะบอกว่า เพราะชุดนักเรียนนี้แหละที่ทำให้ผู้คนอีกมากมายเข้าไม่ถึงระบบการศึกษา จริงอยู่ เรียนฟรี ๑๒ ปี แต่คุณไม่เคยคิดว่ามันมีราคาที่ต้องจ่ายอื่นๆ อีกหรือค่าเดินทาง ค่าเช่าบ้าน และแน่นอน ค่าชุดนักเรียนเป็นหนึ่งในสารพัดค่าที่คนต้องจ่ายเพื่อให้เข้าถึงการศึกษา มันเลยกีดกันคนจน คนที่ไม่มีเงินซื้อชุดนักเรียนออกไปจาก ระบบนี้ อีกอย่างหนึ่งที่คุณบอกว่า “ชุดนักเรียนทำให้เป็นผู้เป็นคนได้ทุกวันนี้” ผมขอเถียง เพราะถ้าเป็นจริงอย่างที่เธอว่า นักการเมืองบ้านเราควรจะเป็นกลุ่มคนที่ต้องหาชุดนักเรียนมาใส่เป็นลำดับแรกๆ ๕๕๕+ ...

(เซตวัน เตือประโคน. “กติกาของเพื่อน” มติชนสุดสัปดาห์.

๒-๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอนโยบายเรียนฟรีของรัฐบาลที่ยังไม่ปัญหาอยู่ในปัจจุบัน เพราะนโยบายดังกล่าวที่รัฐบาลได้ดำเนินการยังเข้าไม่ถึงโรงเรียนทั้งหมด และยังมีปัญหาเรื่องนโยบายเรียนฟรี คือ นโยบายเรียนฟรีแต่ไม่ฟรีอย่างที่กล่าวอ้าง เพราะยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จะต้องจ่าย เช่น ค่าเดินทาง ค่าเช่าบ้านและค่าชุดนักเรียนซึ่งยังต้องจ่ายเงินอีกมากมายในการเรียน และเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องดำเนินการแก้ไขต่อไป

จากการศึกษาปรากฏการณ์ด้านการศึกษาในเรื่องสั้นจากนิยายสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ นั้น พบว่ามี ๑๖ เรื่อง นักเขียนจะใช้เนื้อเรื่องในการพูด การคิด การเขียน แทนกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาความยากจน เป็นสาเหตุของการที่ประชาชนไทยไม่ได้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มาจากฐานะยากจน นักเรียนที่ออกกลางคันมีเป็นจำนวนมาก เพราะปัญหาด้านมาเรียน การหนีเรียน ขาดเรียน มีพฤติกรรมชกต่อย ทะเลาะวิวาทไม่ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน จึงทำให้ผลการเรียนแย่ และต้องถูกให้ออกจากโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับวงการครูและผู้สอนหนังสือ พบว่า ครูในโรงเรียนหันไปหาอาชีพเสริมจนไม่สนใจอาชีพหลักคืองานสอน เพราะเงินเดือนน้อย ไม่พอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น ครูมีปัญหาด้านการดื่มสุราทำให้หน้าที่ปฏิบัติกรเรียนการสอนก็ขาดตกบกพร่อง ทำให้นักเรียนไม่รู้หนังสือ ปัญหาการเรียนที่เรียนในระดับสูงๆ พอเรียนจบก็ไม่มีงานทำ ทำให้เกิดปัญหาการตกงาน ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มมากขึ้น หนีเรียนเพื่อเป็นเล่นเกมออนไลน์ และปัญหาเกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี ของรัฐบาล ปัญหาหลักเป็นเพราะเรียนฟรีไม่ฟรีจริง เพราะแม้นักเรียนระดับขั้นพื้นฐานจะได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียน แต่ยังคงมีค่าใช้จ่ายอื่น เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าออกค่ายและทัศนศึกษา ฯลฯ รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายด้านคอมพิวเตอร์และอื่นๆ ที่โรงเรียนเรียกเก็บ เพราะรัฐบาลให้เงินสนับสนุนต่อหัว

น้อยไม่พอที่จะจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับครอบครัวยากจนที่นักเรียนเองต้องช่วยทำงานหาเลี้ยงครอบครัวด้วยแล้ว เป็นเรื่องที่ยากที่จะประคับประคองให้ผู้เรียนสามารถเรียนไปจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดของตัวเองผ่านเรื่องสั้นที่นักเขียนได้พบเห็น เพื่อจะสะท้อนปรากฏการณ์ด้านการศึกษาปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาในอนาคตต่อไป

ปรากฏการณ์ทางด้านศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี

จากการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางด้านศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี จากเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง พบว่า มีปรากฏการณ์ทางด้านศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี จำนวน ๒๗ เรื่อง ดังนี้

๑. การประพาศติพิศตรธรรม

เรื่อง เหตุการณ์หลังอุทกภัย ผลงานของ ไพบูลย์ พันธุ์เมือง ได้นำเสนอข้อคิดด้านศาสนาการพิศตร ๒ การลักขโมย เป็นการพิศตร ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...แล้วไอ้เถรลูกผู้ใหญ่เทิ่งมีโทษสมบัติครบทั้งติดยา ขโมยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของชาวบ้านไปขาย รถมอเตอร์ไซด์คันที่ผู้ใหญ่เทิ่งใช้บางคนก็สายเป็นรถที่ไอ้เถรลักมาจากอำเภออื่น ไม่มีทะเบียนทั้งลูกผู้ใหญ่บ้านและสมุนบริวาร แล้วแต่คือมีจฉาชีพครบสูตร...

(ไพบูลย์ พันธุ์เมือง, “เหตุการณ์หลังอุทกภัย,” เนชั่นสุดสัปดาห์,

๒๐ มกราคม ๒๕๕๕, หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอการโจรกรรมรถยนต์และจักรยานยนต์ของชาวบ้านไปขาย ซึ่งเป็นการทำผิดกฎหมาย เป็นสิ่งที่ไม่น่าส่งเสริม หากถูกจับได้ต้องถูกดำเนินการทางกฎหมายอย่างสูงสุดต่อไป

๒. การปฏิบัติตามพระพุทธศาสนา

เรื่อง หลิงชรา กับต้นขาของชายหนุ่มข้างบ้าน ผลงานของ กานต์ชนกชาติพงศ์ ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านศาสนา การไหว้พระ สวดมนต์ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ข้างที่นอนคุณยายมีหิ้งพระเล็กๆ ตั้งอยู่ คุณยายบรรจงเรียงร้อยดอกกลั่นทมให้หันหน้าออกไปในทางเดียวกัน ดอกเล็กดอกน้อยส่งกลิ่นเย็นๆ ไปทั่วห้อง ดอกชบาถูกนำมาเรียงใส่อีกถาด ดอกใหญ่เด่นเป็นตระหง่านส่วนอีกถาดที่เหลือเป็นดอกไม้แห้งที่เธอ

ยังไม่ได้หึ่งมาตั้งหลายวันหลายเดือนแล้ว มีหึ่งมะลิ ลั่นทม และดอกชบาที่ม้วนตัวหุบ บางกลีบแห้งบางกลีบใกล้เน่า เธอปิดประตูห้อง แล้วไหว้พระสวดมนต์ราวเสียงกระซิบ วันนี้เธอไม่กินข้าวเย็น เพราะลืมหรือตั้งใจไม่มีใครรู้คำตอบ ชั่วโมงนี้เธอเพียงอยากจะนอนลงที่ที่นอนและหอมความหอมของดอกไม้อย่างมีความสุข...

(กานต์ชนก ชาตติพงศ์. “หญิงชรา กับ ต้นชบา ของ ชายหนุ่ม ช่างบ้าน,” เนชั่นสุดสัปดาห์. ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านศาสนา การไหว้พระ และสวดมนต์ก่อนที่จะเข้านอน ซึ่งจะให้เป็นสิริมงคลแก่ตนเอง ทำให้จิตใจสงบ มีความสุขและนอนหลับสบาย

๓. ความเชื่อเรื่องผีและวิญญาณ

เรื่อง วิญญาณในห้องปฏิบัติการเคมี ผลงานของ ภาคภูมิ คงประสิทธิ์ ได้นำเสนอความเชื่อเรื่องวิญญาณและผีในห้องทดลอง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...น้ำปลายก๊อกร่วงลงอ่างรั่วเหมือนจิ้งหะใจเต้นเดินกลับมาหมุนวาล์วปิดแน่น เสียงหน้าต่างปิดปัง เหลียวมองโต๊ะยาวอีกสองตอนที่ซ่อนตัวได้แสงสลัว หวังว่าคงไม่มีอะไรแอบอยู่ในมุมมืดนั้น ผมชินกับเหตุการณ์ประหลาดเหล่านี้แล้ว เครื่องแก้วที่ผมใช้ใส่สารเคมีหายไปเป็นประจำ หาเท่าไรก็หาไม่เจอ แต่พอวันถัดจากนั้นมันจะกลับมาอยู่ในตู้เก็บสารอย่างสะอาดหมดจด ผมพยายามไม่นึกถึงตำนานสยองขวัญที่นักศึกษาคณะเราลือกันมาหลายรุ่น ห้องวิจัยเคมีเก่าแก่ที่ชั้นสาม มีวิญญาณนักเคมีที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุระหว่างทำการทดลองสิ่งประดิษฐ์ หากใครขยันทำการทดลองจนดึกดื่น วิญญาณดวงนั้นจะปรากฏกายให้เห็นพร้อมทั้งช่วยให้การทดลองของนักศึกษาคนนั้นสำเร็จ แต่ไม่มีใครอยากให้วิญญาณเป็นที่ปรึกษางานวิจัย...

(ภาคภูมิ คงประสิทธิ์. “วิญญาณในห้องปฏิบัติการเคมี,” เนชั่นสุดสัปดาห์. ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอความเชื่อเรื่องวิญญาณและผีในห้องทดลองปฏิบัติการทางเคมีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง นักศึกษาสาขาการทดลองทางเคมี รุ่นแล้วรุ่นเล่าได้กล่าวขวัญถึงวิญญาณของนักเคมีที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุระหว่างทำการทดลองสิ่งประดิษฐ์ หากนักศึกษาคนใดมีความขยันทำการทดลองทางเคมีจนเวลาล่วงเลยเป็นเลาติดตื้นอยู่ในห้องทดลองคนเดียว วิญญาณของนักเคมีซึ่งเป็นรุ่นพี่จะปรากฏกายให้เห็นและช่วยทำการทดลองจนนักศึกษาคนนั้นทำการทดลองได้สำเร็จ

เรื่อง หญิงเส้า ผลงานของ บุญชิต พิภพ ได้ นำเสนอความเชื่อเรื่องผีที่สิงอยู่ในเสาอาคาร ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ผมสังเกตการณ์เธออย่างเงียบๆ จากสำนักงานของผม โต้ะตัวริมหน้าต่างที่ติดทางเดินฝั่งลานพลาซ่าของอาคารศูนย์ราชการยักษ์ หน้าต่างบานที่ตรงข้ามเกือบๆ พอดีกับร้านหนังสือที่อยู่ห่างออกไปไม่เกินเจ็ดเมตร ที่ถูกที่ควร ผมน่าจะหวาดกลัวมิใช่หรือ? การที่หญิงสาวคนหนึ่งเยื้องกรายออกจากเสาดันใหญ่นี้ก็ไม่มีคำอธิบายอื่นใด นอกจากว่าเธอเป็นผู้ไร้สังขารที่อาศัยอยู่ในเสาที่เลื่องลือต้นนั้น เสาที่ทำให้ผู้คนหวาดผวาไม่กล้าทำงานในตอนกลางคืน หรือร้านค้าในบริเวณนั้นต้องเก็บข้าวของกลับกันก่อนที่อาคารจะเริ่มดับไฟส่วนกลาง...

(บุญชิต พิกมี. "หญิงเสา," มติชนสุดสัปดาห์. ๑๔-๒๐

กันยายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอความเชื่อเรื่องผี ซึ่งเป็นความเชื่อของคนไทยมาอย่างช้านาน ไม่ว่าจะยุคใดสมัยใดยังคงมีความเชื่อเรื่องผีอยู่ จากเรื่องมีความเชื่อเรื่องผีของหญิงสาวชาวพม่าที่ถูกฆ่าจากนั้นคนงานก่อสร้างได้นำร่างของเธอมาโบกติดไว้กับเสาอาคารทำให้วิญญาณของเธอสิงอยู่ในเสาอาคารศูนย์ราชการแห่งนี้ และมีคนพบเห็นร่างของเธอเดินวนเวียนอยู่ในบริเวณดังกล่าว มีคนนำพวงมาลัย ธูปเทียนไปปักบูชาที่เสาดันนั้น รวมทั้งพวกเครื่องสำอาง เครื่องแต่งกายของผู้หญิงและของอื่นๆ อีกมากมาย จนเป็นที่ล่ำลือว่ามีผีหญิงสาวออกมาปรากฏร่างให้พนักงานขายสินค้าได้เห็นจนเกิดความกลัว จนไม่กล้าที่จะมาทำงานในอาคารแห่งนี้

เรื่อง หมู่บ้านเห็ดทองคำ ผลงาน กร ศิริวัฒน์ ได้นำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับตำนานที่เล่าสู่กันฟังจากปากต่อปาก ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เจ้าอาวาสเป็นคนเจอเห็ดทองคำเป็นคนแรก จึงเอาไม้ไผ่มาปักเป็นเสาแล้วเอาเชือกฟางมาพันล้อมไว้เพื่อมิให้คนที่ผ่านไปมาเหยียบเข้า เมื่อถึงเวลาพระฉันจังหันผู้คนที่แห่เข้ามาดูเห็ดทองคำกันหลายสิบคน ต่างให้ความสนใจเห็ดทองคำเป็นอย่างมาก เพราะได้ยินเรื่องราวของเด็กทองคำมานาน คนเฒ่าคนแก่ที่ยังมีชีวิตอยู่บางคนเห็นมากับตาแล้ว ทว่ามีคนรุ่นหลังอีกมากมายที่ได้ฟังเรื่องเล่าของเห็ดทองคำแล้ว กลับไม่เชื่อว่ามันจะมีอยู่จริง ส่วนใหญ่คิดว่ามันเป็นเพียงตำนานที่เล่าสู่กันฟังจากปากต่อปากโดยไม่มีมูลแห่งความจริง ครั้นเหตุการณ์เป็นจริงขึ้นมาทุกคนจึงตื่นตื่นและอยากมาชื่นชมเห็ดทองคำให้เห็นกับตา...

(กร ศิริวัฒน์. "หมู่บ้านเห็ดทองคำ," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๒-๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอความเชื่อของคนไทยเกี่ยวกับ ตำนานต่างๆ ที่เล่าสืบทอดต่อกันมาอย่างช้านาน ตำนานในแต่ละท้องถิ่นก็จะไม่เหมือนกัน อาจจะมี

เรื่องราวที่จริงหรือบางเรื่องอาจจะมีการสร้างเรื่องขึ้นมาให้มีความสมจริงก็ได้
ส่วนจริงหรือไม่จริงคนในชุมชนจะเป็นผู้ให้คำตอบเอง

เรื่อง ผมเพิ่งกลับจากเมืองลับแล ผลงานของ วงเดือน ทองเจียว ได้นำเสนอ
ความเชื่อเกี่ยวกับตำนานเมืองลับแล ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...หน้าผาที่เราผ่านมาครั้งแรกนั้นเรียกว่าหน้าผาแห่งความรัก เพราะมีก้อนหิน
คล้ายรูปหัวใจยื่นออกมา ส่วนข้างหน้าเรานี่เรียกว่าผาลมมรณัง ผาพระพวง หรือผา
อาถรรพ์แล้วแต่จะเรียก ความลึกและความสูงชันตรงนี้ เขาเงยหน้าชี้มือไปยังเทือกเขา
ด้านทิศตะวันตกเขตแดนพม่า ประกอบกับในเรื่องลมมรสุมที่พัดเข้ามาจากภูเขาตะนาว
ศรีโน้น กระแสลมเข้ามาปะทะหน้าผาซึ่งมีลักษณะคล้ายผนังตึก ลมก็จะมวนตัวอยู่
ตลอดเวลาการปะทะกับหน้าผาของลมนี้จะมุดลงได้ถ้าบ้างม้วนขึ้นเป็นวงกลมบ้าง
ส่วนลมที่พัดเลย เขาไปทางตลาดอุ้มทองก็จะเป็นลมที่พัดผ่านมีทั้งความเร็วและรุนแรง
เสียงอ้ออิ่งเหมือนเสียงโหยหวนจากผืนป่า เป็นความน่ากลัวที่กล่าวขานถึงอาถรรพ์และสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ในเมืองลับแล ชาวบ้านจึงตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างออกไป ไม่ใช่ความกลัวอย่างเดียว
แต่เป็นการแสดงความเคารพภูเขา...

(วงเดือน ทองเจียว. “ผมเพิ่งกลับจากเมืองลับแล,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๕-๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับ
ตำนานเมืองลับแล ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งติดชายแดนประเทศพม่า ติดเทือกเขาตะนาวศรี
อันที่มีอาถรรพ์น่ากลัวและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในเมืองลับแล หากใครเป็นลบลูกก็มีอันเป็นไป
หรือหากผู้ชายหลงทางเข้าไปในเมืองลับแล จะไม่มีโอกาสได้ออกมา เพราะเมืองลับแล
เชื่อว่ามีแต่ผู้หญิง หญิงเหล่านั้นจะจับตัวผู้ชายไว้เป็นสามี จะหลบหนีออกมานั้นเป็นไป
ได้ยากมาก

เรื่อง หยุตจางอง ผลงานของ ฉัตรวรัญ องค์กรสิงห์ ได้นำเสนอพิธีกรรม
การขอขมาจางองเจ้าที่ที่มีการฆ่าพญาจางอง เนื่องจากจางองเข้ามาในบ้านและ
กัดสุนัขจนตาย ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...รุ่งขึ้นคุณแม่ให้คนไปเรียกลุงสายมาแต่เช้าเล่าเรื่องจางองบุกหนักให้ฟัง
พลางปรับทุกข์ว่าจะแก้ไขเรื่องนี้อย่างไรดี ก็พอมิทางครับ...ลุงสายที่มีท่าทีครุ่นคิด
แต่คุณแม่จะต้องอนุญาตให้ผมเข้ามาทำพิธีขอขมาในนี้ ข้าวของไม่มีหัวหมูบายศรี
อะไรหรอกครับ ผมจะทำกระทงใบตองเล็กๆ เสียบดอกไม้แดงห้าชนิด หมากพลูคำหนึ่ง
แล้วก็ลงเลขยันต์คาถาตามประสาผม คืนนี้ผมจะนั่งบริกรรมอยู่ข้างบ้านบุญช่วยนี้แหละ

เพราะเจ้าชัยมันอยู่ตรงนี้ มันแค่นก็จะตามเอาเจ้าชัยให้ได้ คินนี่คุณแม่ให้คนในบ้านหนี ขึ้นไปอยู่บนเรือนคุณแม่ นะครับ...

(ฉัตรวรรณ องค์กรสิทธิ์. “หยุดจาง,” มติชนสุดสัปดาห์.

๑๓-๑๙ เมษายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอการทำพิธีกรรมขอขมาพญารูจางซึ่งเป็นงูเจ้าที่อาศัยอยู่ในป่าและมีบริวารเป็นจำนวนมาก เพราะเกิดเหตุการณ์มีคนไปบุกรุกที่อยู่ของงูจางจึงทำให้งูไม่มีที่อยู่ และออกมารบกวนชาวบ้านในละแวกนั้น จนทำให้สุนัขในบ้าน ชื่อ กล้วย โดนพญารูจางกัดตายและพญารูจางก็ตาย จึงทำให้บริวารของพญารูจางแค้น ออกมาจากพงหญ้าป่าข้างทางเข้ามาในบ้าน จนทำให้คนในบ้านหวาดกลัวไม่กล้าออกจากบ้าน ผู้เป็นเจ้าของบ้านจึงให้คนไปตามลุงสายซึ่งเป็นพรานป่าชำนาญการเดินป่าและมีวิชาอาคมมาทำพิธีขอขมาพญารูจาง โดยมีสิ่งของที่จะต้องเตรียม คือ ใบตองเล็กๆ เสียบดอกไม้แดงห้าชนิด หมากพลูห้าชนิด แล้วก็ลงเลขยันต์คาถาและนั่งบริกรรมคาถาเพื่อให้งูจางเลิกรังควานคนในบ้าน

๔. ความเชื่อเรื่องพิธีกรรม

เรื่อง บทลงโทษ ผลงานของ ขวัญเรียม จิตอารีย์ ได้นำเสนอการทำพิธีกรรมขอขมาผีปู่ย่าหรือผีบรรพบุรุษในบ้านเรือน ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...“หนูจะต้องได้รับโทษจากการบ่เคารพ ช้ำยังดูหมิ่นเหยียดหยามช้ำ หนูสูกำลังกลายเป็นยักษ์เป็นมาร บั๊ตตี้ชื้ออย่างใดเสียหนูสูจะต้องรับโทษ หนูสูจะอยู่บ่สุขจำคำช้ำไว้” ยายบัวพูดเสียงดังเกรี้ยวกราด ดวงตาแข็งกร้าว พุดจบก็ล้มพับลงทันที พอดันพื้นกลับไม่รู้เรื่องที่เกิดขึ้นกับตนสามวันถัดมามีการจัดงานเลี้ยงผีปู่ย่าใหญ่โต หวังให้ผีหายโกรธแค้นและ ยกโทษให้ จนมาถึงวันที่ยายคำแสง แม่เฒ่าเจ้าเรือนผู้เป็นช่าดูแลสืบทอดผีปู่ย่าต้องมีอันเป็นไป...

(ขวัญเรียม จิตอารีย์. “บทลงโทษ,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๒๗ กรกฎาคม - ๒ สิงหาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอการทำพิธีกรรมขอขมาผีปู่ย่าหรือผีบรรพบุรุษในบ้านเรือน เนื่องจากมีคนในบ้านไปลบหลู่ผีปู่ย่าหรือผีบรรพบุรุษ ทำให้ผีโกรธแค้นจนต้องมีคนในบ้านเสียชีวิต จึงต้องมีพิธีกรรมการเลี้ยงผีปู่ตาเพื่อขอขมาให้ยกโทษ และขอให้คนในครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุข

เรื่อง งูเหวดตา ผลงานของ วีระยุทธ คำแหง ได้นำเสนอการประกอบพิธีกรรมการบูชาเหวดตาว่าดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ในสงครามของทุกปีจะมีพิธีกรรมบูชาเทวดาวังถ้ำ เหตุผลที่เรียกว่าวังถ้ำ ก็เพราะว่ามีความเชื่อและเล่าสืบทอดต่อกันมาช้านานว่าเบื้องล่างบึงลึกนั้นมีถ้ำที่ใหญ่โตมโหฬารอยู่ หากแต่ที่นั่นเป็นสถานที่ต้องห้าม บุคคลทั่วไปห้ามลงไปอย่างเด็ดขาด ในวันบูชาบนเนินทรายเบื้องหน้านั้นจะคลาคล่ำไปด้วยผู้คน ควันธูจะลอยบอวลไปทั่วบริเวณมีพิธีกรรมต่างๆ มากมาย ทุกอย่างเป็นไปด้วยมนต์ขลังอันเกิดจากศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ที่ยึดมั่นสืบทอดต่อกันมาช้านาน พิธีกรรมที่สำคัญที่สุดคือ การดำน้ำลงไปกินไถ้ต้มให้หมดทั้งตัวเพื่อบูชาเทวดา...

(วีระยุทธ คำแหง. “งูเทวดา,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๑๖-๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงพิธีกรรมการบูชาเทวดาวังถ้ำ ที่มีความเชื่อและเล่าสืบทอดต่อกันมาอย่างช้านานถึงเบื้องล่างนั้นมีถ้ำที่ใหญ่โตมโหฬาร และเป็นที่ยำเริญของงูเทวดา ซึ่งเป็นนงูยักษ์ที่คอยปกป้องรักษาคุ้มครองชาวบ้าน การบูชางูเทวดานั้นจะต้องหาอาสาสมัครหนึ่งคน เพื่อดำน้ำลงไปกินไถ้ต้มจนหมดทั้งตัวเพื่อบูชางูเทวดา การดำน้ำลงไปกินไถ้ต้มนั้นไม่รู้ว่าจะต้องเผชิญกับงูเทวดาทอนไหน แต่มีพยานบอกว่ามีงูเทวดาอาศัยอยู่จริง เพียงแต่ว่าไม่รู้ว่าจะปรากฏกายตอนไหน ผลที่ได้จากการดำน้ำลงไปกินไถ้ต้มเพื่อบูชาเทวดานั้น มีความเชื่อว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ยุ่งคกงะพันแทงไม่เข้า แต่มีข้อบ่งคับอยู่คือห้ามปริปากบอกบอกสิ่งที่ได้เห็นให้คนอื่นรู้ หากละเมิดไปบอกใครต่อใครคนคนนั้นต้องมีอันเป็นไป สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นพิธีกรรมการบูชางูเทวดา ซึ่งเป็นความเชื่อของชาวบ้านที่สืบทอดต่อกันมาช้านาน

เรื่อง เหยี่ยวรุ่นแรก ผลงานของ เอกภพ สุนทรียภาพ ได้นำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับน้ำมนต์ของหลวงพ่อดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...น้ำมนต์ที่พ่อท่านพรังพรหมลงมาจนเปียกชุ่มผมและแผ่นหลังนั้น ฉ่ำเย็นด้วยศรัทธาและกำลังใจเปี่ยมล้นแผ่ซ่านไปทั้งตัวมือสั่นเทาเหยี่ยว่นรวบจับกำไม้ลงจุ่มในบาตร น้ำมนต์ขึ้นประพรมครั้งแล้วครั้งเล่า พร้อมเสียงบริกรรมพุทธมนต์คาถาอยู่นานนาที่ทั้งหมดที่นั่งหลับตาพนมมือหมอบต่างรู้สึกประหนึ่งว่าความอบอุ่นภายในถูกปิดเป่าเบาบางลงในชั่วขณะหนึ่ง “อายุวรรณโณ สุขขัง พะลัง” กังวานนั้นน่าเกรงขาม...

(เอกภพ สุนทรียภาพ. “เหยี่ยวรุ่นแรก,” มติชนสุดสัปดาห์.

๔-๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับน้ำมนต์ของหลวงพ่อดังที่มีความน่าเชื่อถือถึงความน่าเกรงขามความศรัทธาที่ประพรมน้ำมนต์ พร้อมทั้งการบริกรรมคาถา และการจับกำไม้ลงจุ่มในบาตรน้ำมนต์ขึ้นประพรมครั้งแล้ว

ครั้งเล่า จนทำให้ผู้ถูกประพรหมน้ามนตร์รู้สึกถึงความมั่นใจว่าจะได้รับพรสิ่งดีจาก
หลวงพ่อดีซึ่งเป็นความเชื่อของคนไทย

เรื่อง ทางออก ผลงานของ ถนอม ชุนเพ็ชร ได้นำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม
ทางไสยศาสตร์ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ชาวบ้านเชื่อว่าชายหนุ่มต้องอาถรรพ์จนเป็นบ้าได้เร่งจัดหาหมอผีมาทำพิธี
ทางไสยศาสตร์ ผิดถนัด สัปดาหัดัดมาพบคนอาการแบบเดียวกันเพิ่มอีกหมู่บ้านเล็กๆ
แห่งนั้นรุ่นหนึ่ง คนมัวแต่นั่งพูดเอาชนะคะคานในเรื่องไร้สาระไม่ยอมทำมาหากิน
รายงานข่าวบอกว่าทางการส่งเจ้าหน้าที่ลงหาข้อมูล ตามมาด้วยคำอธิบายทางการแพทย์
ว่าเป็นลักษณะอุปาทานหมู่ เริ่มจากมีอาการแปลกอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อมาเกิดการทักทัก
เอาอย่างโดยไม่มีอะไรเป็นมูลเหตุ คล้ายๆ ปรากฏการณ์ทำตามกันแบบลูกโซ่ตามชนบท
บางท้องถิ่นจึงตั้งชื่อตามอุบัติเหตุโรคนิวโรสแม่ม่าย...

(ถนอม ชุนเพ็ชร. "ทางออก," มติชนสุดสัปดาห์.

๑๔-๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอถึงความเชื่อเกี่ยวกับโรคนิวโรสแม่ม่ายเข้า
ถึงผู้คนในชุมชนบางท้องถิ่น ยังถือว่าเป็นโรคที่น่ากลัวและมีความเชื่อว่าหากคนที่โดนผีแม่หม้าย
เข้าสิงคนผู้นั้นอาจถึงแก่ชีวิต หากไม่ได้รับการทำพิธีทางไสยศาสตร์หรือการขับไล่ผีแม่หม้ายออก
จากร่างโดยเร็ว แต่ในทางการแพทย์มีการวินิจฉัยโรคว่า เป็นเพียงอุปาทานหมู่เท่านั้น

เรื่อง ใบหน้าสุดท้าย ผลงานของ มิ่งมนัสชน จังหาร ได้นำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับ
การเคารพพระภูมิเจ้าที่ผู้ปกปักรักษาสถานที่นั้นๆ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...แม่บอกเทวว่า ควรทำความเคารพเจ้าที่เจ้าทางบ้าง อย่างน้อยก็ควรมีดอกไม้
ธูปเทียน จุดบอกกล่าวท่านให้ท่านดูแลปกป้องรักษาคุ่มภัย แม่บอกเทวด้วยความเป็น
ห่วงตามสัญชาตญาณของผู้ได้ชื่อว่ามารดา และด้วยความเชื่ออย่างที่บรรพบุรุษบอกต่อๆ
กันมา...

(มิ่งมนัสชน จังหาร. "ใบหน้าสุดท้าย," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.

๒๑-๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้เขียนได้สะท้อนความเชื่อของคนไทยเรานับตั้งแต่อดีต
ถึงปัจจุบัน มีความเชื่อว่าตามท้องฟ้า ดิน น้ำ ภูเขา ต้นไม้ และอาคารบ้านเรือน มีผีเจ้าที่เจ้า
ทางปกปักรักษาอยู่ บวกกับความเชื่อทางศาสนาพุทธและพราหมณ์ฮินดู ทำให้เกิดการพัฒนาพิธี
การอัญเชิญผีเจ้าที่เจ้าทาง และสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาประทับในศาลพระภูมิ ศาลเจ้าที่ เพื่อปกป้อง
คุ้มครองดูแล รักษาสถานที่บ้านเรือนที่อยู่อาศัย ให้มีความเป็นสิริมงคล เจริญก้าวหน้าในทุก
สถานจึงนิยมตั้งศาลพระภูมิเจ้าที่ ในวันที่ปลูกสร้างบ้านเรือนใหม่ หากเราไปในสถานที่ที่ไม่เคย

ไปหรือไม่คุ้นเคยสิ่งแรกเลย เราควรมีการบอกกล่าว ทำการไหว้ขอขมาเจ้าที่เจ้าทางมีการจุดธูป เทียนดอกไม้บูชาพระภูมิเจ้าที่ให้ท่านปกปักรักษาคุ้มครอง เป็นความเชื่อที่สืบทอดต่อกันมา ตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน

เรื่อง ผีและปีศาจ ผลงานของ อรรถพงษ์ ศักดิ์สงวนมณูญ ได้นำเสนอความเชื่อ เกี่ยวกับการกลัวของเด็ก ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เพื่อนไม่ได้คิดถึงเรื่องนี้ จนวันหนึ่งด้วยความซุกซนของเจ้าเด็กน้อย แม้ว่า เขาจะจัดการด้วยวิธีใดก็ไม่มีที่ท่าว่าความซนของเขาจะหายไป วาบหนึ่งเมื่อนึกถึงใบหน้า ของบุญชูขึ้นมาได้ เพื่อนของเขาจึงเอ่ยปากขู่ ถ้าต้อนักเดียวให้บุญชูมาจับไปอยู่ด้วย เสียเลยนี่...

(อรรถพงษ์ ศักดิ์สงวนมณูญ. “ผีและปีศาจ,” มติชนสุดสัปดาห์.

๑๗-๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับการกลัวของเด็ก เมื่อเด็กที่มีพฤติกรรมบอกรับหรือฟ้องพ่อแม่ผู้ปกครองจะมีวิธีการจัดการกับเด็กน้อย เช่น การพูด เรื่องผีให้ฟัง ซึ่งด้วยวัยของเด็กจะกลัวเรื่องแบบนี้อยู่แล้ว จึงนำเรื่องผีมาจัดการกับความซุกซน ของเด็ก เช่นเดียวกับในเรื่องสั้นข้างต้น ผู้ได้บอกวิธีการจัดการกับเด็กที่มีความซน คือ ขู่ถ้า ต้อนักเดียวบุญชูจะมาเอาไปอยู่ด้วย โดยจะเล่าถึงลักษณะของบุญชู ที่รูปร่างลักษณะที่แปลก ประหลาด ทั้งใบหน้าบิดเบี้ยว คอแข็งเกร็ง แขนขาที่ไม่ได้สมมาตรกันทั้งสองข้าง ท่าทาง การเดินอันแปลกประหลาดคล้ายกับคนที่เข่งตลอดเวลาบวกกับความสูงโย่ง ทำให้คนมอง เขาเหมือนผีเปรต เมื่อเด็กในละแวกบ้านเจอกับบุญชูก็จะเกิดความกลัวอันเนื่องมาจากรูปร่าง ลักษณะที่แปลกประหลาดไปจากคนอื่นๆ จึงทำให้เด็กกลัวบุญชูเรื่อยๆ มา

เรื่อง ยามปลายวันนั้น ผลงานของ ถนอม ไชยวงษ์แก้ว ได้กล่าวถึงประเพณี อันเก่าแก่ของชาวภาคใต้ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...คนรักของฉันได้บอกฉันว่า เขาเป็นเพื่อนเก่าในวัยเด็กที่เคยเรียนชั้นประถม ด้วยกัน และเล่าเรื่องของเขาให้ฉันฟังว่า เขาคือคนที่รอดตายจากชนบประเพณีเก่าแก่ ของคนปักษ์ใต้บางท้องถิ่นที่ถือเอาการล้างแค้นกันด้วยชีวิตต่อชีวิตเป็นสิ่งที่พึงกระทำกัน ล้างแค้นกันและกันอีกต่อไปอย่างยืดยาว แทนที่จะยุติกันที่ ๑ ชีวิต ต่อ ๑ ชีวิต โดยต่างฝ่ายต่างไม่ยอมไปแจ้งความให้กฎหมายบ้านเมืองเข้ามาช่วยทำให้เสียกระบวนการ ราวกับว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาๆ ที่ต้องทำกันเช่นนั้นเหมือนชนบประเพณีอื่นๆ ในสังคมที่ ปฏิบัติมาตั้งแต่โบราณ โบราณ เช่น ชนบประเพณีสงกรานต์น้ำพระธาตุ ชนบประเพณีชักพระ ชิงเปรตลอยเรือ ถือศีลกินเจ ฯลฯ...

(ถนอม ไชยวงษ์แก้ว. “ยามปลายวันนั้น,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ๑๗-๒๓

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอประเพณีอันเก่าแก่ของชาวภาคใต้ ซึ่งเป็นประเพณีที่ประชาชนทางภาคใต้บางท้องถิ่น ยังคงดำเนินประเพณีนี้มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน คือ ประเพณีการล้างแค่นชีวิตต่อชีวิต หากครอบครัวใดเป็นคู่รักกัน มีความขัดแย้งกันในอดีต ก็จะส่งผลความขัดแย้งหรือการล้างแค่นมายังครอบครัวในปัจจุบัน และสืบทอดประเพณีมายังรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป

๕. ประเพณีต่างๆ

เรื่อง เสือในป่า ผลงานของ อุเทน พรหมแดง ได้นำเสนอประเพณีการบวชพระ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...หลายปีที่โกนผมห่มคลุมกายด้วยผืนผ้าเหลืองอร่าม ภิกษุหนุ่มเคยรอนแรมเข้าไปอาศัยในป่าหลายหน เคยเดินทะเลาะป่าใหญ่ด้วยจิตใจสงบมุ่งมั่น หากไม่มีครั้งไหนต้องเผชิญหน้ากับเจ้าป่าสายพาดกลอนในระยะประชิดเพียงนี้...
(อุเทน พรหมแดง. "เสือในป่า," เนชั่นสุดสัปดาห์. ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอประเพณีการบวชพระ ซึ่งชายไทยทุกคนที่นับถือศาสนาพุทธ ต้องบวชพระ เพราะมีความเชื่อว่า การบวชพระ จะได้เป็นการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ที่เลี้ยงดูมาตั้งแต่เล็กจนโต อีกประการหนึ่งเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบต่อไป

เรื่อง ตุ๊กตาแขนด้วน ผลงานของ อินทอน ได้นำเสนอประเพณีงานศพ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ผมก็เป็นอีกคนที่จดจำสิ่งนั้นได้ แม้เปลวไฟร้อนระอุเบื้องหน้าก็อาจเผาผลาญสิ่งที่กลายเป็นอดีตได้ไปชั่วกาลช่างเป็นเรื่องน่าเศร้าที่พวกเขาแสดงอาการเหล่านั้นต่อหน้าศพของแม่ มันทำให้วาระสุดท้ายของท่านขมขื่น ดูไร้ชีวิต งานศพของแม่ดูเศร้าสลด บางคนไม่เชื่อว่าแม่ตายแล้วจริงๆ ผมซึ่งเป็นลูกคนเดียวของท่าน มักถูกคนมองด้วยแววตาสังสารก็ยิ่งทุกข์หนัก แต่ไม่! ผมไม่เคยร้องไห้ให้ใครเห็น กรณียกเว้นเจ้าปู่ ตุ๊กตาแขนด้วนตัวสุดท้ายที่แม่ฝากให้ผมก่อนตาย...

(อินทอน. "ตุ๊กตาแขนด้วน," เนชั่นสุดสัปดาห์. ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอการจัดงานศพของผู้ให้เป็นแม่ที่จากไปอย่างไม่มีวันกลับเป็นงานศพที่เศร้าสลดมาก แต่เขาไม่เคยร้องไห้แม้แต่นิดเดียว แม้เขาจะผูกพันกับผู้เป็นแม่ ถึงแม่จะไม่ใช่แม่แท้ๆ ของเขาแต่เขาก็รักแม่เป็นที่สุด

จากการศึกษาปรากฏการณ์ทางด้านศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณีในเรื่องสั้นจากนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ นั้น พบว่ามี ๒๗ เรื่อง

ปรากฏการณ์ด้านศาสนาความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี ได้แก่ ด้านศาสนากล่าวถึงหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ด้านความเชื่อตามคติของคนไทยมีความเชื่อเรื่องผีและวิญญาณการระลึกชาติ มีความเชื่อเรื่องโชคลาง ตำนาน มีการจัดทำ พิธีกรรมต่างๆ การทำไสยศาสตร์ การบูชาเทวดาบูชาพระภูมิเจ้าที่ มีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีงานศพ ฯลฯ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของคนไทย ยังคงมีการสืบทอดและอนุรักษ์ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาและเรียนรู้และประพฤติปฏิบัติให้ยังคงอยู่กับคนไทยสืบไป ด้านศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณีที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้เขียนเรื่องสั้นได้สะท้อนปรากฏการณ์ทางด้านศาสนา ความเชื่อขนบธรรมเนียมและประเพณีในเรื่องสั้นจากนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ ได้เป็นอย่างดี

ปรากฏการณ์ทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง พบว่า มีปรากฏการณ์ทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๙ เรื่อง ดังนี้

๑. ปัญหากภัยแล้งและสภาพอากาศแปรปรวน

เรื่อง ทางเลือกของคนชายขอบ ผลงานของ มนตรี อารังพิทยานันท์ ได้นำเสนอความแห้งแล้งเมื่อก้าวเข้าสู่หน้าแล้ง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ยิ่งหน้าแล้ง ชาวบ้านเลือดตาแทบกระเด็น เห็นผู้คนอืดคัดขัดสนจนจินตนา ไหนจะหาแหล่งน้ำไว้ใช้แต่ละบ้านช่างยากแสนเข็ญ ผู้คนที่นี้ยังชีพและมีรายได้จากการทำไร่และรับจ้างทั่วไป เป็นเรื่องปกติจากสภาพความเป็นอยู่พวกเขาก็คือชนชั้นรากหญ้าเต็มขั้น...

(มนตรี อารังพิทยานันท์. “ทางเลือกของคนชายขอบ,” มติชนสุดสัปดาห์. ๓๐ มีนาคม - ๕ เมษายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอความแห้งแล้งในฤดูแล้งอันแสนโหดร้ายกับชาวบ้านที่มีความยากแค้นแสนเข็ญ มีฐานะยากจนขัดสน จากในเรื่องชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ทำนา หากฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาลผลผลิตที่ชาวบ้านลงทุนลงแรงปลูกไว้พืชที่ชาวบ้านปลูกหากขาดน้ำ ผลผลิตก็ย่อมเหี่ยวเฉาเสียหาย สุดท้ายชาวบ้านก็ขาดทุนอันเนื่องมาจากปัญหากภัยแล้งที่ชาวบ้านทุกคนต้องเผชิญ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ภัยแล้งจึงส่งผลเสียหายต่อกิจกรรมทางการเกษตร เช่น พื้นดินขาดความชุ่มชื้น พืชขาดน้ำ พืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ รวมถึงปริมาณลดลง ส่วนใหญ่ภัยแล้งที่มีผลต่อการเกษตร มักเกิดในฤดูฝนที่มีฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน

เรื่อง มันคือสงคราม ผลงานของ เชิดพงษ์ เมธาอุดมรินทร์ ได้นำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...แม้งานวิจัยชิ้นนี้จะไม่ได้มุ่งที่จะติดตามเรื่องโลกร้อนโดยตรง แต่จากการเก็บข้อมูลที่เขาทำมาตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคมจนถึงเดือนกุมภาพันธ์และข้อมูลย้อนหลังไปสามปี ชี้ให้เห็นว่าสภาพความแห้งแล้งของอากาศจะเพิ่มมากขึ้นทุกปีและปริมาณน้ำฝนลดลงอย่างต่อเนื่องมาตลอด ซึ่งเรื่องนี้กำลังเป็นที่วิตกกังวลไปทั่วโลกในขณะนี้...

(เชิดพงษ์ เมธาอุดมรินทร์. "มันคือสงคราม," เนชั่นสุดสัปดาห์.

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๕)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ก่อให้เกิดความแห้งแล้งของผืนป่า สัตว์นานาพันธุ์ได้รับผลกระทบ เนื่องจากแหล่งอาหารไม่เพียงพอ ประกอบกับฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ปัญหาอาจเนื่องจากการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ส่งผลให้ป่าเสื่อมโทรมจนทำให้ฝนแล้งเรื่อยมา ปัญหาดังกล่าวกลายเป็นปัญหาของประเทศและเป็นปัญหาของโลก ซึ่งทุกฝ่ายได้หาแนวทางในการแก้ไข แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงเกิดขึ้นเรื่อยมา

เรื่อง ฟีน้อง สายน้ำและความหลัง ผลงานของ ปกาศิต แมนไทยสงค์ ได้นำเสนอสภาพบรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงและปัญหาความแห้งแล้ง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...แม้เขาจะนั่งตกปลา แต่ห้วงลึกภายในเหมือนได้ยินเสียงเรingersมาจากตลิ่ง ภาพแห่งความสนุกที่ชุกช่อนอยู่ โลกเล่นอยู่แทบทุกตารางนิ้ว เขานั่งท่ามกลางบรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ริมคลองทั้งสองฝั่งรถเรือไปด้วยหมู่ม้านานาพันธุ์ น้ำในคลองแห้งขอลงไปเยอะ ขณะที่สายน้ำไม่ใสเหมือนแต่ก่อน หมู่ปลาที่เคยกระดิกหางเรingersราว่วยให้เห็นก็เรingers หายไม่เหลือหรือ กอไผ่ริมตลิ่งทอดตัวนิ่งเหมือนคนเฒ่าไว้อาลัยกอไผ่ มันคงมองเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะป็นสายน้ำหรือผู้คน...

(ปกาศิต แมนไทยสงค์. "ฟีน้อง สายน้ำและความหลัง," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ๒๒-๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๑)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอถึงสภาพแวดล้อมทางบรรยากาศที่มีความเปลี่ยนแปลง แม่น้ำลำคลองในคลองแห้งขอด ริมสองฝั่งคลองอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม น้ำในลำคลองจากที่เคยใสไหลเย็นเห็นตัวปลา แต่ปัจจุบันกลับขุ่นมัว ปลาในแม่น้ำจากที่เคยเห็นชุกชุมกลับหายไปไม่เหลือ สภาพบรรยากาศริมคลองเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมปัจจุบันที่ไม่ค่อยมีการใส่ใจถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง เสียงเพรียกของคนยาก ผลงานของ วีระยุทธ คำแหง ได้นำเสนอ
สภาพอากาศที่ร้อนจัดและปัญหาความแห้งแล้ง ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...อาทิตย์เที่ยงวันแดดแผดแผ้งสีอันร้อนแรงลงมายังผืนดิน มันร้อนร้ายกาจราวกับ
ทุกอย่างกำลังอยู่กลางเปลวเพลิง กล้ากำลังแบกไม้ไผ่มัดใหญ่เดินฝ่าหญากรมกลาง
ทุ่งนาร้างรวงข้าว หนามไมยราพคอยแทงคอยเกี่ยวกระชากผิวหนังทุกอย่างก้าวไม่ว่าจะ
หลบเลี่ยงอย่างไร ขุยไม้ไผ่ร่วงลงเกาะติดผิวหนังที่ฉาบด้วยเหงื่อเป็นมันอยู่ตลอดเวลา
กล้ารู้สึกปวดแสบปวดร้อนและคันยุบยิบไปทั่วทั้งร่าง ในดวงตราพรมัวด้วยระอุร้อน
ของไอแดด ทุกอย่างี่ปรากฏเหมือนภาพในระลอกคลื่นน้ำไหล ในคอแห้งผากน้ำลาย
เหนียวเหนียวเหมือนแป้งเปียก ในหูได้ยินเสียงเปาะแปะเหมือนประกายไฟแตกไปทั่วทุ่ง
แล้ง จุดหมายยังอยู่อีกไกล เขาไม่นึกโทษใครนอกจากโทษตัวเองที่มัวโอ้อ้ออยู่ในป่าไผ่จน
นานเกินไป วิหยาออกข้างโครมๆ ว่าทางราชการกำลังเร่งช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยแล้ง
แต่ที่นี้ยังไม่มีใครเข้ามาช่วยเหลือ...

(วีระยุทธ คำแหง. "เสียงเพรียกของคนยาก," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.
๒๓-๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นถึงสภาพอากาศที่ร้อนจัด
ความร้อนแผ่ปกคลุมทั่วบริเวณ กล้า ซึ่งเป็นตัวละครในเรื่อง อยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าว
ยังทนกับความร้อนที่ร้อนระอุไม่ได้ เขากัดฟันเดินขำมทุ่งนาที่ไม่มีแม้แต่รวงข้าว เขารู้สึกปวด
แสบปวดร้อนในผิวหนังไปทั่วร่างกาย เหงื่อไหลตามตาม ความร้อนแผดเผาฟางหญ้าจนแตก
แห้งกรอบไปทั่วท้องทุ่ง ประกอบการประสบภัยแล้งของชาวบ้านที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือจาก
ทางราชการ

เรื่อง เมืองง่วงเหงาหาวนอน ผลงานของ ปานศักดิ์ นาแสวง ได้นำเสนอ
ถึงปรากฏการณ์ทางสภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวน ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...เมืองนี้ ดินฟ้าอากาศแปรปรวนตามอารมณ์คนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นครั้งแล้ว
ครั้งเล่าบางอย่างก็จะดูจะเข้าใจยากขึ้นทุกที...

(ปานศักดิ์ นาแสวง. "เมืองง่วงเหงาหาวนอน" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์.
๘-๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
ในปัจจุบัน มีสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง อาจเนื่องมาจากการตัดไม้ทำลายป่า ปัญหา
การบุกรุกพื้นที่ป่าทำให้ป่าไม้ลดลง ฝนแล้งและน้ำท่วม ทำให้สภาพอากาศแปรปรวน
ฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล ส่งผลกระทบต่อคนในประเทศเป็นอย่างมาก

๒. ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า

เรื่อง ภูตยาโยง ผลงานของ เทศ จินนะ ได้นำเสนอปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลับมาเข้าเมือง นายทุนสองกลุ่มขึ้นมาค้าไม้เศรษฐกิจหลัก เลื่อยยนต์กรีดยางกรีดยาดเนื้อไม้ทั้งกลางวัน กลางคืน โยมเป็นเจ้าของถิ่นหวง มะค่าโมงกับตะเคียนทองคู่นี้ ป่าไม้กับภูไม้ควรแยกกัน ผู้เฒ่าโอดครวญหีบผ้าขาวม้า ปิดแมลงหวี่บินตอมแล้วพื้นอดีต ชิงชัน ประดู่ แดง กระจับปี่ หมดป่า ต่อมาก็คือ คิวกอก มะกอก ตีนเป็ดกับไม้เนื้ออ่อนนับไม่ถ้วน...

(เทศ จินนะ. "ภูตยาโยง," มติชนสุดสัปดาห์. ๒๐-๒๖ มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าของกลุ่มนายทุนสองกลุ่ม ซึ่งลักลอบตัดไม้เศรษฐกิจ นายทุนจะวางจ้างคนงานพร้อมเลื่อยยนต์ ตัดต้นไม้ทั้งกลางวันและกลางคืน ทำให้ป่าไม้ลดลง การตัดไม้ทำลายป่ามีส่วนในภาวะโลกร้อน และบ่อยครั้งที่ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของปรากฏการณ์เรือนกระจกที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น

เรื่อง คำประกาศของนักบุญ ผลงานของ สุธีร์ พุ่มกุมาร ได้นำเสนอปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ป่าบ้านเราเธอโยม ไม่ค่อยสงบเลย ปักกลดได้แค่สองวันก็มีรถแทรกเตอร์วิ่งเหยียบต้นไม้ล้มโครมๆ เข้ามาใกล้ที่เราอยู่ วันรุ่งขึ้นก็ต้องรีบถอนกลดหนี พอไปที่อื่นก็เจออีแบบนี้อีก พวกนี้ทำแปลกๆ เวลากลางวันจะทำการอะไรสะดวกไม่ทำกัน ไร่ครั้งตกกลางคืนโดยเฉพาะหลังเที่ยงคืนไปแล้วนี่ซี ขนาดอาตมาจำวัดห่างออกไปเป็นกิโลนะ หยั่งกะแผ่นกดินไหวก็ไม่ปาน ต้นไม้ใหญ่อายุหลายสิบบี้นล้มลงฟาดดินสะเทือนจนตกอกตกใจ หลังๆ นี้ค่อยยังชั่วหน่อย เพราะรู้แล้วว่าเป็นเสียงจากอะไร ก็อย่างนี้แหละ โยมอาตมาจึงคิดจะขึ้นไปพม่า ป่าของเขาเหลืออยู่เยอะ...

(สุธีร์ พุ่มกุมาร. "คำประกาศของนักบุญ," มติชนสุดสัปดาห์. ๙-๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าของขบวนการค้าไม้ ที่ลักลอบโค่นต้นไม้และตัดไม้เพื่อส่งขายให้กับนายทุนใหญ่ จะพบได้จากขบวนการตัดไม้ จะมีเครื่องมือที่สามารถทำให้ต้นไม้ใหญ่ล้มลงได้อย่างง่ายดาย คือรถแทรกเตอร์ที่มีกำลังโค่นต้นไม้ได้ดี ผู้เขียนได้กล่าวถึงพระรุดงค์รูปหนึ่งที่เป็นตัวละครในเรื่อง โดยเล่าว่าพระรูปดังกล่าวได้มาปักกลดนิกสมาธิอยู่ในป่า วันหนึ่งก็เกิดสิ่งผิดปกติท่านได้ยินเสียงต้นไม้ใหญ่ล้มโครมก็ตกใจมาก ยิ่งกลางคืนขบวนการตัดไม้ทำลายป่าจะทำงานตอนกลางคืนหรือเลยเที่ยง

คืนไป เนื่องจากจะไม่มีใครได้ยินเสียงเครื่องจักรแล้ว ยังเป็นการทำงานที่สะดวกสบายในการ
หลบหลีกเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

เรื่อง การต่อสู้ในปีที่ ๘๐ ของชายชรา ผลงานของ วีระยุทธ คำแหง
ได้นำเสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

... ตาพวนเดินนำชาวบ้านหลายร้อยคนมุ่งสู่ภูเขาที่อยู่เบื้องหน้าอย่างไม่สะทก
สะท้าน เสียงเลื่อยยนต์ไม่ต่ำกว่าห้าสายที่ดังแผ่วๆ อยู่ค่อยๆ ดังขึ้นเรื่อยๆ เสียงต้นไม้
ล้มครืนดังขึ้น ช้าแล้วช้าเล่า สีหน้าแววตาของชาวบ้านเดือดดาลขึ้นเป็นเท่าทวีคูณทุก
ครั้งที่ไม้ใหญ่ฟาดครืนลงกับพื้นดิน...

(วีระยุทธ คำแหง. "การต่อสู้ในปีที่ ๘๐ ของชายชรา," มติชนสุดสัปดาห์.
๗-๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕. ๖๙)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าที่ยังเป็นปัญหาที่
ทุกหน่วยงานเร่งหาแนวทางในการป้องกัน แต่กระนั้นปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่หมดสิ้นไป
ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าในเมืองไทยเกิดขึ้นมากมาย ทั้งการลักลอบตัดไม้เพื่อนำไปขาย
บุกรุกพื้นที่เพื่อทำธุรกิจ ใช้พื้นที่เพื่อการเกษตร เป็นปัญหาเรื้อรังมานาน และมีแนวโน้มที่พื้นที่
ป่าจะลดลงไปเรื่อยๆ ก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย เช่น น้ำท่วมฉับพลันดินโคลน
ถล่ม น้ำป่าไหลหลาก อากาศเสียและฝนแล้ง หรือกระทั่งภาวะโลกร้อนที่เป็นปัญหาใหญ่
ในปัจจุบันนี้ เพราะว่าป่าไม้เป็นแหล่งกำเนิดปัจจัยสี่ คือ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และ
ยารักษาโรค และอาหารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ อีกทั้งเป็นแหล่งต้น
น้ำลำธารและประโยชน์อีกมากมาย ป่าไม้มีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การทำลายป่าถือ
ว่าเป็นการทำลายส่วนรวมเพราะสิ่งเหล่านี้คือทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ใช้สอย
ประโยชน์ต่างๆร่วมกัน ดังนั้นผู้ใดทำลายป่า คือ ผู้นั้นกำลังทำลายชาติให้ย่อยยับอัปจน

๓. การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตชุมชน

เรื่อง กลางทะเลลึก โศกนาฏกรรม และความคับแค้น ผลงานของ
ธีระ ธีรเสถียร ได้นำเสนอปัญหาของกลุ่มนายทุนและนักการเมืองจะมาสร้างโรงงาน
อุตสาหกรรม อันเป็นบ้านเกิดมานอนของชาวบ้านสร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน
ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ชาวบ้านเช่นเขาจะทำเช่นไร หากอุตสาหกรรมใหญ่จะมารุกรานบ้านเกิดเมือง
นอนและพื้นที่ทำกิน ชาวประมงเรือเลหาปลาชายฝั่งจะเป็นเช่นไร หากอ่าวของพวกเขา
ต้องถูกปิดล้อมด้วยคราบน้ำมัน ชากากอุตสาหกรรม สารเคมีน้ำพิษ

ป่าชายเลนถูกทำลาย ระบบนิเวศพังพินาศ เขาจะหาถุงหอยปูปลาได้จากที่ไหน บ้านเขาอยู่ที่นี้ เขาจะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไร จะให้เขาหนีไปไหน เขาไม่มีเงินมากพอเหมือนนายทุนหน้าเลือดกับนักการเมืองหน้าหนาเหล่านั้น...

(ธีระ ธีรเสถียร. “กลางทะเลลึก, โศกนาฏกรรม, และความคับแค้น,” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ๑๐-๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕. หน้า ๗๐)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาของกลุ่มนายทุนและนักการเมืองที่จะเข้ากว้านซื้อที่ดินมาสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งชาวบ้านหวังว่าการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมจะกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านละแวกนั้น ชาวบ้านเกรงว่าจะเกิดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการหาปลาของชาวประมง ปัญหาคราบน้ำมัน ปัญหากากอุตสาหกรรมจากโรงงาน สารเคมีจากน้ำมันพิษ ป่าชายเลนอาจถูกทำลาย และปัญหาอื่นอีกที่จะตามมากับการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ พื้นที่เหล่านี้เป็นแหล่งอาศัยอันเป็นบ้านเกิดมาอนของชาวบ้าน เขาย่อมที่จะรักและหวงแหนไว้เพื่อลูกหลานสืบต่อไป

๔. ปัญหามลพิษ

เรื่อง โจ้ จำเลย และโทรทัศน์วงจรปิด ผลงานของ กร ศิริวัฒน์ โณ ได้นำเสนอปัญหามลพิษและปัญหาน้ำเน่าเสีย ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...บนถนนมีรถวิ่งไปมาตลอดเวลา สภาพเมืองใหญ่ก็มักจะเป็นแบบนี้ มีรถมากมายวิ่งขวักไขว่ ยิ่งใกล้ค่ายวดยานยิ่งพลุกพล่าน คว้นเสียจากรถยนต์ทำให้แสบจมูก น้ำคร่ำในท่อระบายน้ำส่งกลิ่นเหม็นโชยอ่อน...

(กร ศิริวัฒน์ โณ. “โจ้ จำเลย และโทรทัศน์วงจรปิด,” เนชั่นซันดัสตีปดาห์. ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหามลพิษและปัญหาน้ำเน่าเสียที่เป็นปัญหาใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ปัญหามลพิษเกี่ยวกับท่อไอเสียของรถยนต์ที่ปล่อยควันพิษออกมาทำให้เป็นอันตรายต่อชาวบ้านเป็นจำนวนมาก อีกปัญหาหนึ่งที่ยังคงเป็นปัญหาของคนในเมืองคือปัญหาน้ำเน่าเสียในท่อระบายน้ำที่ส่งกลิ่นเหม็นคลุ้งไปทั่วบริเวณ ซึ่งยังแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้เท่าที่ควร

จากการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง พบว่า มีปรากฏการณ์ทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๔ เรื่อง ได้แก่ ปัญหาภัยแล้งและสภาพอากาศ การขาดแคลนน้ำเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนน้ำจืดสำหรับอุปโภคบริโภคเป็นปัญหาที่พบได้ทั่วไปทั้งในเมืองและชนบท และเป็นปัญหาที่แพร่กระจายเป็นวงกว้างในหลายพื้นที่ของประเทศ

ไทย ในอนาคตปัญหาการขาดแคลนน้ำจะเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด เพราะเมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะแก้ไขได้ยาก แม้ปัจจุบันจะมีแหล่งน้ำจากธรรมชาติอยู่มากก็ตาม แต่ก็ยังเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในหลายพื้นที่ในช่วงฤดูแล้ง และน้ำท่วมเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเป็นวัฏจักร และไม่สามารถห้ามได้ ประเทศไทยเคยประสบกับภาวะน้ำท่วมใหญ่มาแล้วหลายครั้ง ซึ่งทุกครั้งที่เกิดน้ำท่วมนั้น เราก็ได้มีการเตรียมรับมืออย่างดีที่สุดแต่สุดท้ายปัญหาน้ำท่วมก็ยังคงสร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยในระดับที่มากอยู่ดี

ปรากฏการณ์ด้านอื่นๆ

จากการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ด้านอื่นๆ จากเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปุทธิศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง พบว่ามี ๖ เรื่อง ดังนี้

เรื่อง ก้อนหินเอ็กซ์ ผลงานของ สมภพ นิลกำแหง ได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านต่างประเทศเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของทวีปแอฟริกาก่อนคริสกาล ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...ประมาณสามล้านเก้าแสนปีก่อนคริสกาลบริเวณป่าโปร่งกลางทวีปแอฟริกา นักเดินทางข้ามดาวจักรตนหนึ่ง หลังจากตัดสินใจมุ่งตรงมาสำรวจตรวจตราอย่างดวเคราะห์สี่ฟ้าสดใสงดงามแห่งนี้ ได้พบว่าที่นี่มีบรรยากาศของดวงดาวที่เอื้อต่อการแพร่พันธุ์ของชีวิตยิ่งนัก ทำให้ผืนแผ่นดินของดวงดาวเต็มไปด้วยสรรพชีวิตนานพันธุ์หลากหลาย ทั้งสิ่งมีชีวิตที่เคลื่อนที่ไม่ได้ด้วยตนเอง และสิ่งมีชีวิตที่เคลื่อนกายตนไปแห่งไหนหนาก็ได้ด้วยอวัยวะที่ตนมี และยังสัมผัสด้วยวิจรรย์ญาณที่ลึกซึ่งสูงล้ำของเขามากกว่า สรรพชีวิตบนดวงดาวแห่งนี้ ยังใช้เพียงแค่สัญชาตญาณเท่านั้นในการดำเนินชีวิตและดำรงชีวิตไป...

(สมภพ นิลกำแหง. “ก้อนหินเอ็กซ์,” มติชนสุดสัปดาห์. ๗-๑๓

กันยายน ๒๕๕๕. หน้า ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอปรากฏการณ์ด้านต่างประเทศเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ได้เล่าถึงความเปลี่ยนแปลงของสายพันธุ์มนุษย์ที่มีการพัฒนาการและเกิดวิวัฒนาการเรื่อยมา ไม่ว่าจะเป็นการแพร่พันธุ์ของสิ่งมีชีวิต การเคลื่อนที่ของมนุษย์ การดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ การต่อสู้แย่งชิงอาณาเขต การดำเนินชีวิตตามสัญชาตญาณของมนุษย์

เรื่อง Autography ผลงานของ สร้อยแก้ว คำมาลา ได้นำเสนอเรื่องราวของดวงจันทร์ของเรา ดังปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

... ๓. ถอดรองเท้า ฉันเก็บรองเท้าผ้าใบใส่กล่อง พักการเดินทางเพราะฉันกำลังจะมีลูก แต่วันหนึ่งถ้าลูกแข็งแรงดี ฉันจะพาลูกมดติดหลังตระเวนเที่ยวด้วยกันอีก ๔. กีตาร์ ฉันเริ่มจับกีตาร์อีกครั้งแล้ว เพลิดเพลินและมีความสุขเหลือเกิน ฉันร้องเพลง

ของวง ดาววัน นี้แหละให้ลูกฟัง...

(สร้อยแก้ว คำมาลา. "Autography," เนชั่นสุดสัปดาห์.

๒๗ มกราคม ๒๕๕๕. หน้า ๕๔)

เรื่องสั้นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้กล่าวถึงความฝันที่อยากออกไปท่องเที่ยวกับลูกในวันที่ลูกยังแข็งแรง และการเล่นดนตรีของวงดาววัน ที่มีการเล่นดนตรีที่มีความไพเราะเพลิดเพลิน

เรื่อง ประตุลัปในห้องพระราชารับอากาศกับผม ผลงานของ สำนัญทัศน์ เทพจันทร์ ได้นำเสนอความไม่มีอยู่จริงของห้องปรับอากาศของพระราชาราช ดั่งปรากฏในความตอนหนึ่งว่า

...แม่ทำงานหนักเพื่อส่งผมไปอยู่กับพระราชาราชห้องปรับอากาศ แม่คิดเสมอว่าบ้านหลังที่เราอยู่ไม่อาจใช้เป็นที่พักพิงได้ตลอดไป มันจะต้องผุพังหลอมละลายกลายเป็นส่วนหนึ่งของโลกไปในวันหนึ่งโดยไม่ต้องสงสัย ...

(สำัญทัศน์ เทพจันทร์. "ประตุลัปในห้องพระราชาราชปรับอากาศกับผม," มติชนสุดสัปดาห์. ๗-๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๕. ๖๘)

เรื่องสั้นเรื่องข้างต้น ผู้เขียนได้สะท้อนถึงปรากฏการณ์ความไม่มีอยู่จริงของห้องปรับอากาศของพระราชาราช ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอออกมาในรูปแบบของความรักของแม่ที่มีต่อลูก

จากการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางด้านอื่นๆ จากเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปิพุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง พบว่า มีปรากฏการณ์ด้านอื่นๆ จำนวน ๖ เรื่อง โดยผู้เขียนได้เรื่องสั้นที่เกี่ยวกับด้านต่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นมาของคนต่างประเทศในทวีปแอฟริกา และอีกเรื่องคือ Autography ได้กล่าวถึงการออกเดินทางเพื่อท่องเที่ยวกับลูกและการเล่นกีตาร์ และเรื่องที่ไม่ได้อยู่จริงของพระราชาราชในห้องปรับอากาศ ส่วนเรื่องอีกจำนวนหนึ่งไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มใดได้เลย

ตารางที่ ๑ สรุปปรากฏการณ์ทางสังคมในเรื่องสั้น ปุพุทธศักราช ๒๕๕๕

นิตยสาร	มติชนสุดสัปดาห์	เนชั่นสุดสัปดาห์	สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์
ปรากฏการณ์ ด้านศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม และประเพณี จำนวน ๒๗ เรื่อง	๑. หยุตจงอาง ๒. เหยี่ยวรุ่นแรก ๓. ทางออก ๔. หลิงเสา ๕. ผีและปีศาจ ๖. อย่าให้ต้องกลับไป ไปสวมหมวกใบนั้น ๗. ปีใหม่ ๘. ความงาม ในความตาย	๑. เสือในป่า ๒. หลิงชวากับต้นขา ของชายหนุ่มข้าง บ้าน ๓. เหตุการณ์หลัง อุทกภัย ๔. เหยี่ยวสิบในมือคุณ ๕. เหตุเกิดที่โค้งไฮเวย์ ร้อยศพ ๖. เลขที่ออก ๗. สุขสันต์วันเกิดหวาน ตาหวานใจ ๘. มันก็แค่หมา ๙. ตึกตาแซนดาวน์ ๑๐. วิญญาณใน ห้องปฏิบัติการเคมี ๑๑. แข่ง	๑. หมู่บ้านเห็ดทองคำ ๒. ผมเพิ่งกลับจาก เมืองลับแล ๓. บทลงโทษ ๔. งูเหวดดา ๕. ใบหน้าสุดท้าย ๖. ยามบ่ายวันนั้น ๗. คำสารภาพ ๘. รongเท้ากงเด็ก
ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๒๕ เรื่อง	๑. ยอดปรารถนาของ มนุษย์และสิ่งที่ มนุษย์พึงลืมน้ำ ๒. ก็เพราะปัญหาของ ผมนี่แหละที่ กลายเป็นปัญหา ส่วนตัวของเขา ๓. การหายไปของวิว แม่พันธ์ ๔. ปารีชาติ	๑. น้องชายคนที่ห้า ๒. สวนโนบทกวี ๓. ในคำคืนอันเป็นนิ รันตร์ ๔. ทनावผ้านวม ๕. เม็ดทรายในสายน้ำ ๖. มงคลชีวิต ๗. ตะรุเตา ๘. วันหนึ่งบนรถไฟฟ้า ๙. คนเก็บขยะ	๑. วันสมัครงาน ๒. โรคเสียงหาย ๓. เขาเธอและ ปลายทาง ๔. การพลัดหลงของ เมล็ดพันธุ์ ๕. เรือ ๖. คติโจร ๗. เทพธิดापีกหัก ๘. นรกทั้งเป็น ๙. มิวราจ

นิตยสาร	มติชนสุดสัปดาห์	เนชั่นสุดสัปดาห์	สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์
ปรากฏการณ์ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๒๕ เรื่อง	๕. เจมส์ดีดีทหาร หนุ่มแห่งกองกำลัง ปลดปล่อยชูดาน ๖. โบนัสของบอนนี่ ๗. ขอโทษผมมาสาย		
ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๙ เรื่อง	๑. การต่อสู้ในปีที่ ๘๐ ของชายชรา ๒. คำประกาศของ นักบุญ ๓. ญาติโยง ๔. ทางเลือกของคน ชายขอบ ๕. หมาในสวนยาง ๖. พรานไพร ๗. ไปไม้	๑. โจทย์และ โทรทัศน์วงจรปิด ๒. มันคือสงคราม ๓. คื่นที่ทนทุกข์กับเช้า ที่มาถึง ๔. เรื่องจริงที่ต่าง หลงเชื่อ ว่ามันเป็นเรื่องโกหก ๕. ดวงไฟในสวน	๑. กลางทะเลลึก, โศกนาฏกรรมและ ความคับแค้น ๒. เสียงเพรียกของ คนยาก ๓. ฟีน้องสายน้ำและ ความหลัง ๔. เมืองวังเหงา หาวนอน ๕. คนถีบชาแล้งและ ผู้ขมขม ๖. แม่เฒ่าแพง ๗. ความรักไม่ตาย
ด้านการศึกษา จำนวน ๑๗ เรื่อง	๑. ในดินแดนวิชาธร ๒. สุสานวาทกรรม ๓. กติกาของเพื่อน ๔. โจทย์ระคน ๕. ในรอยยิ้ม	๑. รอยข่วน ๒. ของขวัญชิ้นสุดท้าย ความตายของลุงเหม ๓. ต้นยางโพง ๔. ดาวสองดวง ๕. เรื่องโง่ๆของ ข้าพเจ้า ๖. เด็กน้อยผู้มาไกล เกินกว่าจะถอย ๗. มีแม่น้ำอีกที่สาย บนโลกนี้	๑. แมวดำตุ๊กแกและ ผีพราย ๒. คุณธรรมของเรา ๓. พิณัยกรรมของชาย วัยกลางคน

นิตยสาร	มติชนสุดสัปดาห์	เนชั่นสุดสัปดาห์	สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์
ปรากฏการณ์ ด้านการศึกษา จำนวน ๑๗ เรื่อง		๘.เงาความจริง ๙.แต่เช้าแต่	๑.แมวดำตุ๊กแกและ ผีพราย ๒.คุณธรรมของเรา ๓.พินัยกรรมของชาย วัยกลางคน
ด้านการเมือง การปกครอง จำนวน ๑๓ เรื่อง	๑.พรุ้งนี้เข้าของ เด็กผู้ชาย ๒.ประชาธิปไตย ในช่องปาก ๓.บัต-ปะ-ซา-ชน- ยายภัย ๔.ร่างและวิญญาณ ๕.สิ่งฆาตภาพ ๖.เรื่องมดที่กลายเป็น เรื่องช้าง	๑.กลางสายน้ำและ เพื่อน ผู้มาเยือน ๒.ที่นี้ปัตตานี ๓.สะล้อ ซอฮู ไวโอลิน ปี่ชวา	๑.พรุ้งนี้ในสวรรค์ ๒.ผู้สูญหายใน เดือนพฤษภาคม ๓.เดือนตุลา... ฉัน รัก เธอ ๔.วันรอฟอกกลับบ้าน
ด้านอื่นๆ จำนวน ๖ เรื่อง	๑.ความหมาย ในรอยยิ้ม ๒.ก้อนหินเอ็กซ์ ๓.ประตูลับในห้อง พระราชอาคันตุกะ อากาศของผม	๑.เด็อยหิน ๒. Autography	๑.ตัวอะไร

จากตารางที่ ๑ พบว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมไทย ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ สังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงนับถือและเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นแบบแผนความเชื่อทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมหรือจารีตประเพณีที่ตกทอดมาถึงรุ่นลูกหลานของตนอีกทั้งเป็นวิถีชีวิตของทุกคนในสังคม ร่วมกันยึดถือประเพณีปฏิบัติร่วมกันมาอย่างเป็นปกติสุขประกอบกับเป็นการยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคม และเพื่อทำให้คลายความเครียดในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำไม่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิต ทำให้มีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและมีผลทำให้สภาพจิตใจ และกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมหรืออาจมีหลายเหตุหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ

ต่อต้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายอย่างหนัก ในด้านการศึกษาหาความรู้ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความรู้แก่เยาวชนคนไทย เพื่อเยาวชนทั้งหลายเหล่านี้จะได้นำความรู้เพื่อไปบริหารประเทศและพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY